NATIONAL LIBRARY OF CANADA
Collection Development Branch
395 Wellington Str. Order sect.
Ottawa, Ont.
K1A ON4

National Library
Bibliothèque Nationale
JUIN June 17 1980

Meie Elu

EESTLASTE AJALEHT PAGULUSES

Second Class Mail Registration No. 1354.

Nr. 24 (1582) 1980 NELJAPAEVAL, 12. JUUNIL — THURSDAY, JUNE 12 XXXI aastakäik

Toronto Eesti Pensionäride Klubi koosviibimisel, neljapäeval, 5. juunil esines Klubi Naiskoor uutes äsjavalminud kleitides, alates ettekandeid esmakordselt koori motoga. All — külaline Austraaliast, Jean Byrne, linnanõunik T. Wardle jr., Klubi esimees F. Terts, abiesimees E. Loosberg, õpetaja E. Pähn, pr. Pähn ja Elna Libe. (Lähemalt lhk. 4).
Foto — O. Haamer

Ontario saab uue asekuberneri

OTTAWA — Ontario uueks asekuberneriks nimetati advokaat John Black Aird, kes varem oli senaator ja liberaalide erakonnale toetuste koguja. Enam kui kuus aastat asekuberner olnud Pauline McGibbon täidab omi ülesandeid kuni 10. septembrini.

USA müüb Tshehhoslovakkia kulla?

Tshehhoslovakkia protesteerib USA Kongressile esitatud seaduseelnõu pärast, mis näeb ette 18,4 tonni kulla müümist. See Tshehhoslovakkia varandus langes USA ja Inglismaa kätte sõja lõpul ja pole tagastatud, kuna esitatud on 72 miljoni dollari suuruses nõudmisi Tshehhoslovakkias natsionaliseeritud kinnisvarade katteks. Umbes 9 tonni kulda on USA-s ja ülejäänu Inglismaal.

Kongressile esitatud seaduseelnõu näeb ette kulla müümise ja erifondi loomise, mille intressidest tasutakse nõudmised umbes 7 aasta jooksul. Põhisumma antakse siis üle Tshehhoslovakkiale.

PURJETAMISVÕISTLUSED ROOTSIS LAHJENDAVAD TALLINNA REGATTI

STOKHOLM (EPL) — Rahvusvaheline nn. lendava hollandlase tüüpi purjejahtide keskorganisatsioon Londonis otsustas muuta 5.—15. juunini Malmös korraldatavad Euroopa-meistrivõistlused maailmameistrivõistlusteks. Seda olukorra taustal, kus paljud maailma purjespordimaad jäävad eemale olümpiamängudest ja sellega ka olümpiaregatist Tallinnas.

„Lendava hollandlase" hollandlasest peasekretär tegi muudatuse rootslastele teatavaks telefoni teel, et vastavad ettevalmistused võistluste laiendamiseks saaksid aegsasti käiku minna.

Euroopa meistrivõistlustele olid juba varem registreerunud ka idariigid eesotsas N. Liiduga. Küsimuses on nüüd, kuidas rahvusvahelise organisatsiooni otsus Euroopa meistrivõistluste muutmiseks maailmameistrivõistlusiks mõjutab idariikide osavõttu, kuna see ilmselt „degradeerib" olümpiaregatti Tallinnas. Malmö-korraldajad kardavad, et idariigid loobuvad. Juurde on aga juba tulnud ülesandmised Austraaliast, Kanadast ja USA-st.

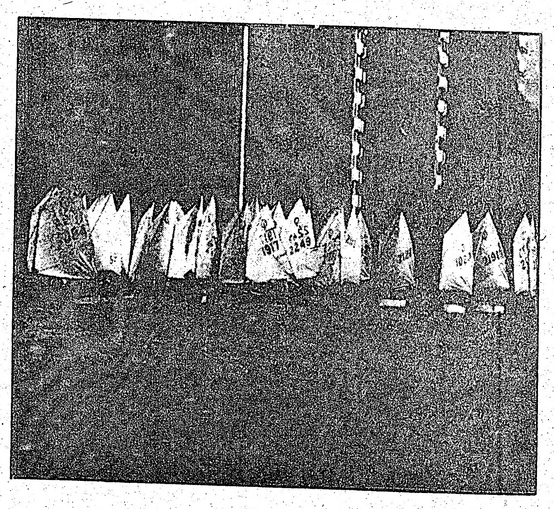

Hotellide ette koondatud purjepaadid on hea propagandapilt kuid palju neid tegelikult regatile koguneb on küsitav.

„VESISTATUD" REGATT

Purjemeistrid Peter jr. Jõrgen Sundelin ning Håkan Lindström on tõstnud üles küsimuse, kuidas korraldada võistlusi nendele purjesportlastele, kes on hoolega aastaid ette valmistunud osavõttu olümpiaregatist Tallinnas, ent on nüüd sunnitud sealt eemale jääma Afganistani-sündmuste pärast. Pealegi on teada, et olümpiaregatt Eestis on juba nüüd „äravesistatud" sel määral, et küsitav on, kui palju on väärt seal võidetavad olümpiamedalid.

Saltsjöbadeni purjeentusiastide trio, kellest kaks on 1968-nda aasta olümpiakulla-mehed 5,5 meetrilises purjeklassis, teevad ettepaneku korraldada alternatiivne rahvusvaheline suurvõistlus Rootsis „Star" ja „Soling" olümpiaklassides, millistes võistluspaadid kasutada annaksid suurfirmad „Maxi" ja „Albin", kes valmistavad sobivaid paaditüüpe. Ettevõtetele oleks see hiigelreklaamiks ja kas ei võiks võistlused toimuda kuningliku jahtklubi KSSS 150-aasta juubeli tähe all?

Idee algatajad ütlevad, et boikoteerivate natsioonide ärajäämisel, kuhu enamus maailma eliidist kuulub, jääb Tallinna „Star" klassi võistlema vaid kümmekond riiki. „Soling" klassis on olukord samasugune.

„Ilma ameeriklaste, kanadlaste, itaallaste, inglaste, norralaste ja läänesakslasteta ei saa Tallinna-võistlusi kuidagiviisi nimetada olümpiameistrilikeks", ütlevad rootsi kuldmedalimehed. Küll aga võib alternatiivsetel võistlustel siin Rootsis saavutada väga kõrge klassi, kuigi neid võistlusi ei nimetata just olümpiamängudeks. USA-s toimuvad igal aastal taolised suurvõistlused „Congressional Cup" nime all, kus kõik võistlevad sama paaditüübiga (Cal 40).

Kolm purjesportlast peavad võimalikuks laiendada võistlusi ka olümpiajulladele et ka sellel alal eemale jäävatel sportlastel oleks kõrgeklassiline võistlusshanss (EPL/K).

ESTO-80 teated

ESTO-80 piletid

saadaval Eesti Majas
esmaspäeviti — kohvikus,
neljapäeviti — klassiruum #11
kella 6.30 p.l.—8.30 p.l.
või aadressil: J. Ramjalg
27 Graystone Grdns. Toronto

ESTO-80 T-särgid

täiskasvanutele $6.50
lastele $5.50

saadaval „Meie Elu" talituses ja E. Abistamiskomitees, Eesti Majas

MAAILMALAAGRI külastamiseks

väljumine Stokholmist 5. juulil, tagasisõit 6. juulil. Hind $92.00 (ööbimine Hotellis sisse arvestatud) Registreerida: P. Lawson Travel.
Tel. 977-3000

Sihtasutus Eesti Päevad Kanadas

Rumeenia surve Moskvale Afganistani pärast

VIIN — Rumeenia president Nicole Ceausrscu on suurendanud survet Kremlile invasiooni pärast Afganistani, ja tegi ettepaneku rahvusvahelise kokkuleppe sõlmimiseks, mis viiks vene vägede väljatõmbamiseni. See oleks seotud välisabi lõpetamisega moslemi mässulistele. Kuid ta ütles, et Moskva peaks alustama vägede väljatõmbamisega kui välisabi vastuhakkajatele hakkab vähenema, mitte ootama kuni see on lõppenud.

20.000 vabadusvõitlejat koondus Kabuli lähistel

Vene okupatsiooniväed peavad lahinguid Afganistani vabadusvõitlejatega Kabuli lähistel raskete kaotustega mõlemal poolel. Neli vene diviisi ja enam kui 2000 tanki hoiavad läänepool pealinna 19 km. kaugusel põhja kulgevate Paghman mägede jalal asuvad külad turmtules. Vabadusvõitlejate poolel arvestati nädala algul umbes 1000 langenut ja 2000 haavatut. Okupatsioonivägede kaotuste kohta pole andmeid.

Umbes 20.000 ofensiiviks kogunenud vabadusvõitlejat suruvad pealinna suunas ja mõnede teadete kohaselt osa neist on imbunud läbi kaitserõngast ja pääsenud Kabuli lootuses seal ühineda mässuliste üliõpilastega.

ESTO '80

VABADUSNÕUDE RONGKÄIK STOKHOLMIS

STOKHOLM — Kuigi Esto '80 on kavandatud eesti kultuuri demonstratsioonina, kujuneb see ülemaailmne kogunemine Läänemere kaldale järjekordseks vabadusnõude rõhutamiseks meie maale ja rahvale. Üheks silmapaistvaks väljapoole suunatud ürituseks on vabadusnõude rongkäik, mille rootsikeelne ametlik nimetus on „Festivaltaget".

Reedel, 11. juulil kl. 10.30 hommikul algab kogunemine Humlegårdenis, kust kl. 11.45 rongkäik hakkab liikuma marsruudiga: Engelbrektsgatan, Birger Jarlsgatan, Norrlandsgatan, Kungsgatan, Sveavägen, Beridarbansgatan, Brunkebergstorg, Malmtorgsgatan, Gustav Adolfs Torg, Strömgatan, Kungsträdgårdsgatan, Kungsträdgården. Tee pikkus umbes 2 km, marsiaeg 40—50 min.

Rongkäigu lõpukolonn saabub Kungsträdgårdenisse umbes kl. 13. Toimub lühike lõpptseremoonia. Laval esmaklassiline heliseade. Üritus lõppeb hümniga umbes 13.50.

RONGKAIK

Rongkäigu ees kantakse ESTO '80 märki lintidega, selgitav silt, juhtkond ja lippude kolonn.

Järgnevad maad tähestikulises järjestuses, akadeemilised organisatsioonid, skautlikud noored, Rootsi keskused (peale Stokholmi), sõjaveteranid, Stokholm.

Peaprintsiibiks on maade järjestus rootsikeelse nimetuse tähestikulises järjekorras. Kõige lõpuks „Sverige". Arvestades tungivaid soove akad. orgide, skautlike noorte ja sõjaveteranide poolt tehakse erand geograafilises jaotuses, lubades nim. kolme kategooriat koonduda globaalseteks üksusteks (akad. orgid vanuse järjekorras, skautlikud noored maade järgi, sõjaveteranid oma äranägemise kohaselt).

Maade ees on silt (estländare från + maa nimi), eesti ja vastava maa lipud. Rootsi keskuste ees on silt (estländare från + keskuse nimi). Orgide ees on silt (ühiselt pikemale kolonnile) ja iga orgi või allüksuse oma lipp. Vajalikud sildid valmistatakse keskselt rongkäigu toimkonna poolt vastavalt registreerumistele, olemasolevale infole ja avaldatud soovidele orgide poolt.

Puhkpilliorkestrite repertuaaris on 3—4 eesti marssi. Peale selle lauldakse ühiselt „Saa vabaks Eesti meri".

15 LOOSUNGIT

Esimeses järjekorras soovitakse rahvariideid. Ülejäänud, skaudid-gaidid vormides, akad. seltsid ja korporatsioonid värvides, sõjaveteranid klubiriietuses (sõjaväevormid on keelatud).

Kaasa võtta kõik kantavad eesti lipud ja orgide lipud. Iga asukohamaa esindusüksuse jaoks on vajalik ka maa lipp. Palutakse see kas tervelt kaasa tuua, või kaasa võtta lipp ja Stokholmis kinnitada vardale.

Esmajärjekorras pannakse suurt rõhku arvukale osavõtule. Eriti vajalik on osavõtu tähtsusest rääkida noortega. Rongkäik kannab umbes 15 loosungit rootsi-ingliskeelse tekstiga ja üksikuid eestikeelseid, kõik vabadusnõude teemal. Loosungid valmistatakse rongkäigu toimkonna poolt.

„Rahvakohus" Tartus karistas „huligaane"

Kodumaalt saadud andmeil Tartu „Rahvakohus" karistas 15. mail Tallinna tehnikumi õpilasi, kes võtsid osa sini-must-valge lipu heiskamisest Tartu Toome varemetele 24. veebruaril 1980. Neid süüdistati ametlikult huligaansuses.

Karistada said Raivo Hermlin, Vello Sõstar, Olev Tiitso ja Viljo Vilbach. Kolmele esimesele määrati karistuseks 1½ aastat sunnitööd ja viimasele 2 aastat sunnitööd.

Pärast kohtuotsuse teadaandmist kõik 4 saadeti kinnipidamisele Tallinna Keskvanglasse, Isolaator nr. 1.

Kirjad moraalseks toetuseks ja pakid saata: Tallinn, Keskvangla, Isolaator nr. 1. 200 001, Tallinn, Estonia.

Nädalakroonika

USA-S 8,2 MILJONIT TÖÖTATÖÖLIST

Töötatööliste arv USA-s tõusis peagu miljon kuu aja jooksul. Samal ajal elukallidus suurmüügi osas alanes 4 protsendile. Maikuus oli töötatöölisi 7,8% ja aprillis 7%. Kanadas oli töötatöölisi 7,5%. Praegu on USA-s umbes 8,2 miljonit töötatöölist.

Ontario peaminister William Davis kritiseeris Konservatiivide erakonna konverentsil välisminister Mark MacGuigan'i USA välispoliitika arvustamise pärast. Davis ütles, et välisminister kõneles võibolla Kanada valitsuse nimel, kuid mitte Ontario rahva eest. Praegu on aeg toetada Ameerikat, ütles Davis.

Mark MacGuigan ühes TV jutuajamises ütles, et USA-l puudub õige juhtimine välispoliitikas.

USA-s tabas välk pimedat meest, kes selle tagajärjel sai tagasi nägemise. Endine veoautojuht, kes kaotas nägemise liiklusõnnetuse tagajärjel, läks äikesevihma ajal õue kanu ajama, kui välk tabas puud tema kohal. Pime oli 20 minutit meelemärkuseta ja ärkas nägijana.

Kanada postiametnike palk koos muude soodustustega tõusis valitsuse esindaja informatsiooni kohaselt 10.43%. Sellest on palgatõus üksi 8%. Varemalt opositsioon heitis parlamendis ette, et tasu tõus on 22 kuni 27 protsenti ja seega inflatsioonilise ning eeskuju andev teistele riigiteenistujatele. Arvestuse vahe tõenäolikult on tingitud sellest, et arvesse võeti ka juba eelmisest aastast saada olev elukalliduslisa 79 ¢ tunnis. Kahe aastase praktikaga postiametniku palk on nüüd $8.95 tunnis ja vastavalt kokkuleppele tõuseb, kui elukallidus kerkib üle 6%. Uus tööleping postiametnikega suurendab riigi kulu 36 miljoni dollari võrra.

Hiina ostab Kanadalt 1,4 miljonit

(Järg. lhk. 3)

Balti Õhtult Parlamendimäel. Vasakult — Eneri Taul, Siegfrid Veidenbaum („Meie Elu"), Margot Heinsoo, aupeakonsul Ilmar Heinsoo, Kelly Howard („Ottawa Citizen"), Erika Pent, Reet Petersoo, opositsioonijuht parlamendis Walter Baker ja Udo Petersoo.
Foto — „Meie Elu"

TALLINN FESTIVAL

PIDUSTUSED
18.–21. juunil Toronto Eesti Majas.

EESKAVA, TANTS, EINELAUD, MALETURNIIR, LASKMINE, UUED HELIFILMID, VALGUSPILDID, j.m.

Pääsmed — festivali rinnamärgid $3.00 eelmüügil, $4.00 koha peal. Pääsmed saadaval Eesti Abistamiskomiteest Toronto Eesti Majas. Informatsiooniks tel. 445-5520.

„MEIE ELU" — „OUR LIFE" — Estonian Weekly.
Published by Estonian Publishing Co. Toronto Ltd., Estonian House, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada. M4K 2R6 — Tel. 466-0951

Toimetajad: H. Rebane ja S. Veidenbaum. Toimetaja New Yorgis B. Parming, 473 Luhmann Dr., New Milford, N.J., USA. Tel. (201) 262-0773.

„MEIE ELU" väljaandjaks on Eesti Kirjastus Kanadas. Asut. A. Weileri algatusel 1950.

„Meie Elu" toimetus ja talitus Eesti Majas, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6 Canada — Tel. 466-0951.

Tellimiste ja kuulutuste vastuvõtmine igal tööp., kl. 9 h. -5 p.l., esmasp. ja neljap. kl. 9 h.-8 õ. Laup. kl. 9 h.-1 p.l. Tellimishinnad: Kanadas — 1 a. $27.00, 6 k. $14.50, 3 k. $9.00. USA-sse — 1 a. $29.00 6 k. $15.50, 3 k. 9.50. Ülemeremaadesse: 1 a. $33.00, 6 k. $17.00, 3 k. $10.00. Kiripostilisa Kanadas: 1 a. $14.50, 6 k. $7.25. Kiri- ja lennupostilisa USA-sse: 1 a. $16.50, 6 k. $8.25 Lennupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $32.75, 6 k. $16.40.

Üksiknumber — 50¢.

Kuulutushinnad: 1 toll ühel veerul: esiküljel $4.00, tekstis $3.75, kuulutuste küljel $3.50.

Iraani malendid.

OTTAWAS: VANAS VAIMUS EDASI

Kanada ühtsus ja Quebeci küsimus ei ole ainsad, millega keskvalitsus Ottawas peaks nüüd tegelema. Kanada põhiseaduse „kojutoomine" või selle muutmine on kardinaalne küsimus ja sellega ühenduses valijaskond ootab valitsuse kiiret ja resoluutset aktiivsust.

Kuid samal ajal peavad riiklikud küsimused arenema soovitud tempos, arusaamistes ja otsustes, nagu tavaliselt. Poliitiliste küsimuste kõrval on tähtsaimad majanduslikud küsimused, sest ilma lahendusteta majanduses riiklik elu ei lähe edasi. Need majanduslikud küsimused on tuntavad meile kõigile: inflatsioon, toodangu langus ja kaasuv tööpuudus. Nendes küsimustes ei ole veel midagi muutunud.

Ütleme ainult sissejuhatuseks, et inflatsioon tekitab majanduslikku seisakut ja majanduslik seisak põhjustab tööpuuduse. Viga seisab selles, et inflatsioonis on majesteet rahva-valijaskonna ja valitsuse huvid diametraalselt vastuus. Mida suuremad inflatsioonilised läbikäigud, seda suuremad on valitsuse tulud otsemaksudest. Valitsuse vahendid inflatsiooni peatamiseks on tihtipeale vastolulised, seda eriti tarbija seisukohalt.

Näiteks tõstis USA laenuintressi-de määrasid teadlikult ainult selleks, et pidurdada inflatsiooni. See olukord kandus automaatselt üle Kanadasse. Tekkis ebapariteetne olukord. Ühed, näiteks kinnisvarade omanikud, sattusid veelgi suurema inflatsiooni alla oma kodude finantseerimisel ja paljud jõudsid olukorra ette, kus nad olid sunnitud oma majadest loobuma. Teisest küljest loodi mentaliteet, mis pani piduri tarbijakaupade ostmisele ja tulemuseks on müükide tagasiminek, nagu autodes ning põllumajandusmasinates. Need on alad, kus tagasiminekut arvestatakse sadandeis miljoneis (igal alal) ja tuhandeid töövõimalused kaotanud töölistes.

Seda saavutas riigivalitsus tahtlikult teades, et protsenditõus krediitide alal ei ole permanentne lahendus, kuid toob kaasa miljonelle inimestele suuri raskusi oma elu majandamisel. Küsimus oleks soodsamalt lahendatud otsese hinna- ja palgakontrolliga, kui see oleks rakendatud täie resoluutsusega. Kuid kontrollid on ülimalt ebapopulaarsed. Seepärast mängitigi valitsuse huvid valijaskonna huvide vastu. Viimased peavad oma tasku arvel lunastama valitsuse poliitilised huvid.

Kuid valitsus on alati lüpsja ja maksumaksja lüpsetav. Clarki ühiajaline valitsus kukkus eelarve tõttu, kus bensiinihinna tõstmine oli ainsaks nähtavaks küsimuseks. Kuid Clark püüdles ka valitsuse kokkuhoiu suunas ja püüdles piirata valitsuse defitsiiti teiste reaalostude hinnavahede näol või teiste sõnadega rakendada võimalikku kokkuhoidu (60 tuhande riigiteenija vallandamine). Clark tõi sellega oma pea avaliku arvamuse raiepakule ja kaotas koha.

Kuigi praeguse valitsuse eelarve on alles projektis, kostavad selle suhtes teistsugused tuuled. Nendes tuultes paistab rekordiline defitsiit 14 miljardi dollari ulatuses ja kõrgendatud maksukoormus maksuindeksi kõrvaldamise näol, millega maksuliigid olid osaliselt hivelleeritud tululiikide järgi maksumaksja kasuks. See korrektuur tõotab valitsusele mitu miljardit uusi maksutulusid ja maksumaksjale vastavalt vähem tulusid.

Kui see teostub ja kõik näitab selle poole, et see teostatakse, siis kältab valitsus jällekordselt selle kõige lihtsama mõtlemisviisi kohaselt, et võta sealt kus on, ja lase valijal endal leida teid ja võimalusi, kuidas ta oma küsimused lahendab. Kuid valitsuse ülesandeks ei ole ainult oma käe maksumaksja tasku ajamine, vaid vahendite leidmine, millise mentaliteediga ja milliste vahenditega majandust elustada ja valitsuse vastu usaldust luua ja kuidas Kanada saadustele maailmaturge vallutada. See teine moodus on keerulisem, kuid selleks meie oleme valitsusse valinud targemad pead, et nad neid lahendusi leiaksid.

Kuid küsimus ei ole vist niipalju valitud peade tarkuses, kui poliitilises-majanduslikus maailmavaates. Konservatiivid püüdsid leppida vähemaga ja luua endaalgatuslik majanduslik õhkkond. Seda teadmises, et isekasvav majandus annab lõpuks ka riigile oma osa. Praegune peaminister püüab maksimumi koondada riigifiskusse ja siis ise jagada oma maitse ja arusaamade järgi sinna, kus vajatakse. Clarki ja tema valitsuse mõttelaad oli eramajanduslik võimalikult vähese riigivõimu sekkumisega. Trudeau mõttelaad on sotsialistlik ja selles arvamuses, et ainult peaminister ja valitsus teab kõige paremini, kuhu ja kellele käibevahend peab minema.

Meie arvates on vähem tähtis, mil määral suudab kodanik ühiskondlikku standardit hoida. Kuid koguni meie ei soovi, et peaksime muutuma riigisandiks, surutud ja alandlikuks, kes oma vajaduste rahuldamiseks peaks pidevalt koputama riigi ja kogukonna uksele. Esimene seisukoht teeb inimesest inimese, kes on ka riiki- ja ühiskonda austav. Teine olukord teeb rahvast ilmetu massi, kes ei küsi; kes või kuidas riiki valitsetakse.

V.

VÄLISMINISTER BALTLASTELE

Välisminister Mark MacGuigan oma kõnes Balti õhtul Ottawas märkis, et Balti rahvaste üldarv Kanadas on umbes 55.000. Balti rahvad on olnud fenomenaalselt edukad oma siduvuses Kanadaga ja samal ajal ustavad oma kodumaadele.

„Kuigi teie grupid Kanadas on väiksearvulised, on need siiski siin teatud määral vanimad ja samal ajal noorimad. Üks hilisemaid asujaid oli Eesti Vabadussõja kangelane admiral Joh. Pitka, kes rajas oma kodupaiga Fort St. James'is Stuart järve ääres.

Teie grupid on algusest peale mõistnud, et on võimalik saada kanadalasteks ja samal ajal olla eestlased, lätlased ja leedulased. Teie olete saanud kanadalasteks ja olete jäänud ustavaks oma kultuurile ja pärandile. Kanada on paik, kus tolereeritakse mitmeid lojaalsusi. Baltikumist pärinevad inimesed on siin saavutanud juhtivaid positsioone poliitikas, majanduses, professionaalselt, teaduse alal, spordis ja kunstides. Kuid nad on suutnud ka säilitada oma identsuse. Teil on oma täienduskoolid, kirikud, iseseisvad ajalehed ja ajakirjad, erialalised organisatsioonid, krediit unionid, suvekodud, kultuurigrupid ja festivalid. Kiitus teile!

Teie mängite olulist osa ka oma kodumaade säilitamise võitluses. Kanada valitsus on teid selles toetanud ja on keeldunud tunnustamast teie maadel olevaid okupatsioone. Ma ei näe ühtegi põhjust, miks see peaks muutuma."

Edasi kõneles välisminister inimõigustest Helsingi kokkuleppe piires ja eeloleva Madriidi konverentsi mõttest ja Kanada valitsuse püüdlustest sellele.

JAHT SÕJAKURJATEGIJATELE EBAÕIGEL ALUSEL

Viimasel ajal on olnud palju juttu võimalike sõjakurjategijate karistamise vajadusest. Sellega, näib tahetakse ette jõuda loomulikust surmast, mis ei või enam kaugel olla isikutel, kes 35 aastat tagasi olid tegevad II Maailmasõjas. Ametlikult ühinesid hiljuti juutide poolt organiseeritud sõjakurjategijate selgitamise kampaaniaga USA ja Kanada valitsus.

USA-s suurendati kohtuministeeriumi koosseisu ja palgati 47 juristi, kelle ülesandeks on kahtluseall olevate isikute süütegude selgitamine ja kohtu alla andmine. Kaks nendest juristidest teostasid juba uurimisretke Eestisse, Lätisse ja Leedusse, et koguda süüdtõestavaid dokumente ja suulisi tunnistusi. Teiste juristide saatmine Ukrainasse, samal eesmärgil on kavas. Kanada valitsus nii kaugele ei ole läinud. Kohtuminister Robert Kaplan käis New Yorgis ja kohtas seal isikuid, kellel on nimestikud arvatavate sõjakurjategijate kohta. Nendeks on isikud, kes võtsid osa juutide massilisest mõrvamisest II Maailmasõja ajal või olid nendele kaasaaitajad. Otseseid samme nende isikute süütegude selgitamiseks ning kohtulikuks karistamiseks Kanada valitsus astunud ei ole. Teiste rahvaste kohta ei USA ega Kanada valitsus vastavaid andmeid ei ole kogunud ega ole nendele abi pakkunud isikute selgitamiseks, kes nende juures kuritegusid inimsuse vastu sooritasid.

Nürnbergi kohus, mis moodustati pärast II Maailmasõda, selgitas kuritegusid inimsuse vastu ja süüdlasi karistati raskeimal määral. Kuritegudeks inimsuse vastu loeti üksikisikute või suuremate hulkade likvideerimist väljaspool otsest sõjalist tegevust. Vastastikust, üksteise sõjaliste jõudude hävitamist lahinguväljal ei arvatud kuriteoks inimsuse vastu.

ERILISED PROBLEEMID

II Maailmasõda tõstis esile mitmed erilised probleemid. Selgus, et lahinguvälja mõiste ei mahtunud enam nendesse raamidesse, mis oli sellele antud varajasemate sõdade ajal. Samuti oli muutnunud võitleja (combatant) mõiste. Võitlejaks ei olnud enam sõjalist vormiriiet kandev relvastatud mees, vaid hulgaliselt ka erariideid kandvad mehed ja naised, kes vastava ettevalmistuse said võitlemiseks vastaspoole tagalas, hävituspataljonide, partisaanüksuste või eriliste rünnak-üksuste koosseisus. Rahvusvaheline sõjaõigus ei ole selliseid võitlejaid kunagi kaitsnud. Kättesaamisel nad likvideeriti kohapeal. Viimane maailmasõda erines eelmistest sõdadest selle poolest, et neid võitlejaid valmistati ette massiliselt ja neid tuli vastaspoolel ka massiliselt hävitada, et oma rinnete seljatagust julgestada. Lahinguvälja sügavus suurenes ja sõja lõpul loeti selleks kogu riigi territoorium. Sõjaõiguse aluseid ei ole revideeritud. Tänaseni on kehtivad endised põhimõtted.

USA valitsuse ametlik sekkumine 35 aastat tagasi asetleidnud sõjaliste kuritegude selgitamiseks ning süüdlaste vastutusele võtmiseks, kes sooritasid inimsuse vastaseid kuritegusid juutide juures on vastuolus ristiusu õpetusega, mis andestumise põhimõttele rajaneb ja rahvusvahelise õiguse normidega. Lugejakirjades on hakatud valitsuse tegevust kritiseerima ja nõutakse selgitust.

Ajakiri „LIFE" lugejatest üks küsib, kas kuritegusid inimsuse vastu teostati ainult sõja kaotanud poolel. Kas sõda võitnud pool ei teostanud mitte ulatuslikumat vastaspoole hävitamist rindel ja tagalas, tema alistumisele sundimiseks. Kas sõjakurjategijate tagaajamisel ei nähta mitte pinda teise silmas ja palki oma silmas ei panda tähele. Teine sama ajakirja lugeja küsib, mis on vahe inimeste hävitamisel gaasikambris ja hävitamisel tervete linnade viisi aatompommidega. Kolmas küsib, kes on vastutav kuritegude eest, mis ameeriklased sooritasid sõja ajal Lõuna-Ida-Aasias. Neljas küsib, kas liitlaste sõjaliste juhtide üle oleks olnud põhjust kohut mõista ja kas seda oleks tehtud, kui liitlased oleks kaotanud sõja. Viies küsib, mis mõtet on nüüd palgata 47 juristi ja panna uurima sõjalisi kuritegusid, mis olla teostatud 35 aastat tagasi. Kas nüüd kogutud dokumendid ja suulised tunnistused on usaldusväärsed, eriti kui tunnistajaid kuulatakse üle totaalse võimuga riigis, kelle valitsus on huvitatud jahipidamisest mõeldavate sõjakurjategijate peale.

ÜHEKÜLGSUS

Lõpuks kirjutab Donald A. Nowakow, et 12 miljonist, keda hukati Hitleri korraldusel, Euroopa puhastamiseks alaväärtuslikust rassist, 6 miljonit olid juudid, ülejäänud, enamikus olid slaavlased. Viimastest 3 miljonit olid poolakad. Nende mõrvarid vajaksid ka selgitamist ühel alusel teistega. Sõjakurjategijate selgitamine ja karistamine ei peaks mitte olema ühekülgne.

Kuue miljoni mitte-juudi seas oli 100,000 eestlast, kes kaotasid oma elu II Maailmasõja ajal, mittesõjalises tegevuses, küüditamiste, kohalike massmõrvade ja kohtuotsuste tagajärjel. Nemad ei kuulunud sõda alustanud ega sõjast kasutaodelnud rahvaste hulka. Neid lihtsalt kasutas või hävitas üks või teine sõjaline võim, kes juhtus parajasti võimutsema Eestimaal.

Sõda kaotanud poole juhte ja nendele kaasaaitajaid on karistatud ja karistatakse veel. Teise poole juhte ja nendele kaasaaitajaid seni karistatud ei ole. Kui USA-s ja Kanadas moodustatakse valitsuse korraldusel erikomisjonid sõjasüüdlaste selgitamiseks ja karistamiseks, siis need komisjonid ei peaks nägema ainult pindu teise silmas. Ka võitja poole kuriteod vajavad selgitamist. Kuritegu on kuritegu, vaatamata sellele, kas selle sooritas kaotaja või võitja.

A. Nõmmik

LUGEJA KIRJUTAB

„Meie Elu" avaldab meelsasti oma lugejate mõtteavaldusi — ka neid mis ei ühtu ajalehe seisukohtadega. Palume kirjutada kokkuvõtlikult ja lisada oma nimi ja aadress. Toimetus jätab endale õiguse lugejate kirju redigeerida ja lühendada ning mittesobivuse korral jätta avaldamata.

Vastuseks Ottawa kirjasaatjale

Jüri Lina kõne Ottawa eestlastele 7. mail s.a. on Ottawa kirjasaatja R. P. poolt edasi antud võrdlemisi pealiskaudselt. („Meie Elu" nr. 21, 22. mail s.a.).

Tema kirjutise peamiseks sisuks on sihilik kallaletung minule sellepärast, et olen Eestis käinud.

Ma ei küsinud kas Eesti külastamine on pahanduseks külastatavatele, ei nimetanud ka, et seal käib 50% eestlasi ega olnud juttu Vene saatkonnaga suhtlemisest.

Minu küsimus Jüri Linale seisis selles, et Kodumaa külastamine lõhestab siinset eestlaskonda, neile vaadatakse viltu ja tahtsin teada tema arvamust. J. L. leidis, et külastamine ei kahjusta kedagi ja kodueestlased näevad seda heameelega.

Teiseks oli öelnud ma, et minu sugulaste elukohas on ohtrasti linnuliha ja liha.

Et lihapuudusest selgust saada küsisin: Kas lihapuudus Eestis käib kõikide lihaliikide kohta? Lisades, et minu andmete kohaselt olla kanaliha alati saada. J. L. vastas, et vahel ei ole ka ja küsis mu sugulaste elukohta Tallinnas. Kuuldes, et Õismäel mainis: Seal elab palju venelasi ja olukord parem. R. P. aga kirjutab, et Jüri Lina selgitas järgmiselt: „Õismäe on paremat klassi parteitegelaste elupaigaks ja mis seal on olemas ei ole aga saadaval Tallinna elanikel". See selgitus on täiesti R. P. väljamõeldis.

Edasi ta ütleb: „asjalikke küsimusi mittesuhtlejate hulgast oli palju: Arvan, et olnuks olulisem nendest asjalikest küsimustest pikemalt kirjutada, selleasemel, et asjata ja ülekohtuselt mulle kallale tungida.

E. Vanda

Josephine sünnikohast

„Meie Elus" nr. 21 lugeja Endel Toiger kirjutab mu reisikirjelduse ekslikest andmetest. Vastan kirjutise järjekorras.

1. Tõsi, et Josephine sammas asub Martinique saarel, aga St. Lucia saarel hakatakse restaureerima kohta, kus ta sündis. Turisti tõmbamiseks tehakse kõik võimalikku. Ka St. Lucia saare avastamise ajaloos on kaks varianti.

2. Liat lennuliini nimi on mulle väga tuttav kuna olen neid viimastel aastatel sageli kasutanud ja lugesin broshüürist must valgel, et see kuulub Kariibimere saarte valitsustele ja on majanduslikult raskes olukorras. Arvo Liat 748 oli selgelt lennuki peale kirjutatud kuhu sisenesime.

3. Bee-Wee, British West Indies dollar, see tähendab nende oma dollar seal on praegu täiesti pilke dollar ja seda just omamaalaste seas. Turist maksab USA dollareid kasutades 9% rohkem ja mitte 10%.

4. Toronto niiskuse suhtes ma küll õpetust ei pälvi, sest juba kümme aastat käin külma ja niiskuse eest paos, nagu Grand Gayman (2 korda), Jamaical (3 korda), St. Juan, St. Croix, St. John ja viimati St. Lucia'l.

5. Minu viga on tõesti, et keeleliselt linnud ei jagune sortideks vaid liikideks. Olles agronomi, kartulieriteadlasega abielus, kasvatasin ise kartuli „sorte". Sellel puhul meenub keeleteadlane Joh. Aavik, kes Stokholmis mu külalis raamatusse kirjutas järgmiselt, 20. 2. 48 aastal. „Iga haritud eestlane peab hästi oskama Eesti keelt, ka oma igapäevases kõnekeeles. Kui eestlased oma keeleoskust ei paranda ei vääri nad edasikestmist rahvusena, vaid kaovad ... Oma emakeelest tuleb õigel rahvuslasel ka võõrsil kinni hoida." Tänu E. Toiger'ile mu sule libisemisele tähelepanu juhtimise eest.

Lõpuks teen ettepaneku, kuidas oleks kui meie paneksime oma rahad kokku ja võtaksime ilusa St. Lucia saare omale enne kui keegi jälle ta anastab. Saab põllutööd värskes õhus ja peaasi nahk su seljas on alati kuiv ning leebe soojus aasta läbi. Või on kindlam siirduda hiinlaste külje alla nagu Taivan, Tai, Pali?

E. T. T.

Lubor J. Zink kritiseerib välisministrit

Esmakordselt Balti rahvaste ühisel rahvuspoliitilisel õhtul, mis korraldati sellel aastal 28. mail Ottawas, Kanada Parlamendi hoones Balti rahvaste olukorra selgitamiseks valitsuse, parlamendi ja senati liikmetele, külaliskõnelejaks oli Kanada välisminister Mark MacGujgan. Lubor Zinki arvates ta täiesti õieti tõstis esile Baltikumist pärinevate uuskanadalaste suurt panust Kanada ülesehitavas töös, kuid selle järele hakkas kiitma Helsingi kokkulepet, mille allakirjutajate seas oli Kanada. Helsingi kokkulepe, väitis Lubor Zink, ei ole ikestatud rahvastele midagi andnud ega nende olukorda paremaks muutnud. See kokkulepe on uinutanud vaba maailma naiivses lootuses, et selle kokkuleppe allakirjutamisega jõuti suur samm edasi inimõiguste kaitsmise alal.

Ta võrdleb Helsingi kokkulepet Müncheni kokkuleppega, mis pidi kindlustama „rahu meie päeviks", kuid tegelikkuses andis Hitlerile julguse alustada II Maailmasõda. Lubor Zinki arvates Helsingi kokkuleppe kiitmine näitab koneleja poliitilist pimedust või argust tunnistada enesele praeguse poliitilise olukorra tõsidust. Ta leiab, et tänapäeval vaba maailma poliitilised juhid kordavad kõiki Teise maailmasõja eelseté poliitikute saatuslikke vigu.

Emakeelne haridus ei põhjusta separatismi

Ajaleht SUN'ile saadetud lugejakirjas Alex Kerk kritiseerib Laura Sabia arvamist, et hariduse andmine uuskanadalastele nende emakeeles tuleb kahjuks Kanada ühtsusele. Ta kirjutab, et kunagi oli olemas Eesti Vabariik, kus vähemusrahvad omasid kultuur-autonoomia. See võimaldas erirahvuste lastele hariduse andmise alg- ja keskkoolis nende emakeeles ja maksumaksjate kulul.

Kanadas maksavad tulumaksu riigile nii vanad kui ka uuskanadalased, see peaks võimaldama hariduse andmise kõigile lastele nende emakeeles, kui rahvusgrupp on küllalt tugev, et seda korraldada. Kanada ühtsust see ei lõhu.

Tulumaks suureneb

OTTAWA — Kuna meie ei saa vähendada kulusid, siis riigieelarve puudujäägi katteks peame tõstma tulumaksu, ütles peaminister Trudeau parlamendis. Ta ei andnud aga selget vastust endisele konservatiivide majandusministrile John Crosbile, kas valitsus kavatseb loobuda tulumaksulehel mahaarvatava elatismiinimumi igaaastasest tõstmisest vastavalt elukalliduse tõusule. Sellega riigikassa saaks juurde tulumaksu aastas umbes 1,4 miljardit dollarit.

Majandusminister Allan MacEachen esitab eelarve sügisel.

Carter võitis, kuid Kennedy ei loobu

WASHINGTON — USA valimiste esimene ring lõppes demokraatidele president Carteri napi võiduga, kuid senaator Kennedy ei loobu ja kavatseb „võidelda lõpuni". Seega on partei lõhestatud, mida Carter püüab vältida läbirääkimistega.

Vabariiklased on ühinenud endise Kalifornia kuberneri Ronald Reagani toetamiseks.

37-es piirkonnas toimunud valijameeste valimisel Carter sai 1.962 delegaati. Ta vajab 1.666 enamuse saavutamiseks. Kennedyl on 850 delegaati. Üldhäältest nii Carter kui Kennedy said kaheksas osariigis kumbki umbes 1,5 miljonit.

Pärast seda kui endine CIA juht George Buch loobus, on Reagan vabariiklaste ainukene presidendikandidaat. Märgitakse, et kui Kennedy ei loobu, on Reaganil tee avatud Valgesse Majja.

Eesti Sihtkapital Kanadas
Annetused ja testamendi-pärandused on tulumaksuvabad.
Annetaja soovid täidetakse.
EESTI MAJA, 958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

ILMUS

Jüri Mandre
„NIPERNAADI TEELAHKMEL"
soololaule ja duette, ja
Jüri Mandre
„SOOLOLAULUD"
soolohäälele ja klaverile
Hind a. $6.00
Postiga tellides saatekulu —.80¢.

Müügil „MEIE ELU talituses"
958 Broadview Ave. Toronto. Ont. M4K 2R6

Austraalia kiri

VALITSUS VÕITLEB EDASI OLÜMPIA-MÄNGUDE BOIKOTEERIMISEKS

SYDNEY (M. E.) — Austraalia Olümpialiidu otsus osa võtta Moskva olümpiaadist tehti ainult ühe hääle enamusega (6:5). Ja seegi poolt hääl tuli Shelli õlifirma peamehelt, kes on Olümpialiidu auliige. Kuigi Shelli firma paar päeva hiljem teatas, et loobub majanduslikust toetusest $20.000, sliski otsus jäi püsima.

Ajalehed teatasid, et olümpiasportlased — ujujad hüppasid otse rõõmu pärast. Kuid sellele on järgnenud rea silmapaistvate sportlaste tagasi tõmbumine. Ühtlasi osa ametlikke esindajaid on keeldunud Moskva minemast.

Eriti on aga vihastunud Austraalia Labor partei sotsialistid, et Austraalia valitsus Canberras on jatkamas Moskva mineku vastast kampaaniat, pöörates kirjaga kõikide (41) spordiühingute poole asja uuesti otsustamiseks. Nii mõistis Labor partei juhtkond teravalt hukka, et valitsus ei jätvat kord järgi. Nii lõhestuvat rahvas, kuna 90% ajalehtede teateil olevat Moskva mineku vastu. Peamisteks toetajateks on jäänud äärmiselt vasakpoolsed ametühingud ja N.S.W. valitsus. Nii Sadamatööliste ametühing lubas kohe $30.000 ja NSW valitsusel tuleb ehk leida $300.000 rahva raha, millise seisukoha vastu on vihaselt liberaalide ja põllumeeste parteid.

Asja lõppenud N.S.W. Endiste Sõdurite Liiga (R.S.L.) kongress, mõistis samuti hukka Olümpia mängudest osavõtu, ning avaldades erilise toetuse Keskvalitsuse Afganistani küsimusega seotud poliitikale. Kuid see on siiski teatud määral piiratud. NSW valitsus on kehtestanud seaduse, mis võimaldab RSL üle 200 klubi ülevõtmise.

☆

Austraalia Balti keskused arutamas võimalikku Austraalia ametlike osavõtjate Tallinna külastamise peatamist Ülemkohtule esitatava apelatsiooni abil. Teatavasti Tallinnas toimuv regata taotleb Austraaliasse ulatunud Olümpia rinnamärkide abil vaadelda seda kui normaalset s.o. seaduslikku ettevõtet vastavate tekstidega nende märkide esi ja tagakülgedel. On iseloomulik, et nood tekstid puuduvad Moskvas kantavatel rinnamärkidel. Seega turistid on rakendatud Baltimaade annekteerimise kinnitajatena.

☆

R.S.L. aastakongressil leiti, et tuleb moodustada n.n. Austraalia Noorte Korpus (Youth Corps), mille peamine tegevus on võitlemine kasvava noorte tööpuuduse ja tegevusetuse vastu. Nii Sydney linna keskosas, Kings Crossis on enam kui 2000 töötut noort, kellest suur osa on nakatunud droogide ohust ja kaasaskäivast uluelust ning pisi-kuritegevusest. See on küsimus mis on akuutne üle maailma. Haarab samuti meidki ja meie noori. Rakendumine toimub edaspidi juba Austraalia keskvalitsuse poolt.

Teine praktiline tegevus hõlmab juba tegevust alustanud R.S.L. hooldamiskeskuste (Care Centres) rakendamist. Nimelt vabatahtlike abiga tuuakse kohale kord nädalas üksikult elavad endiseid sõdureid ja lesed klubidesse, kus on siis korraldatud mitmesugused meelelahutused. Kord kuus bussidega ekskursioonid j.m. taolist. Ka see on tegevus mis peaks inspireerima ülemaailmselt juba ikka enam ja enam üksi ja eraldi jäävaid eestlasi koondumisele organisatsioonide juurde. Vanadusepäevad on kindlasti siis mitte ainult viljakamad, vaid võimaldades üksteisele abiks ja toetuseks olemisel suuremat kokkukuulumist. Ka see võiks olla ESTO '80 kavas.

OLI-ON

Esto Mutual Fund Ltd.

6. juunil aktsia hind $10.80

145 King Street West, Suite 1900,
Toronto M5H 3M1 — tel. 364-1131
Ohtul tel. 925-6812

Kõikideks kindlustusteks

H. LATER & CO. LTD

„Insurance"

1482 Bathurst St.,
Toronto M5P 3H1
Tel.: 653-7815 ja 653-7816

Nädalakroonika

(Algus esiküljel)

tonni nisu kolme aasta kestel. Transport algab augustis Lääneranniku sadamatest ja kestab kuni 1981. a. alguseni.

Ontario parlamendi esimees rakendas esmakordselt senini kasutamata karistuse, lülitades Ed Ziemba (NDP) välja parlamendi istungitelt ja komisjonidest temalt sõnaõiguse võtmisega määramata ajaks. Ziemba süüdistas parlamendis, et kaks konservatiivi, McCaffrey ja David Rotenberg olevat valitud seetõttu, et liberaalide vastaskandidaadid nende valimispiirkondades said valitsuselt mujale head kohad ja loobusid. Parlamendi esimees nõuab Ziembalt oma süüdistuse tagasivõtmist.

Kanada parlament peab otsustama, kas heastada ülekohus 13.500-le kes saades 65-aastaseks 1976. a. jäeti ilma töötaoleku tasust. Väljamaksmata summa on kokku 23 miljonit dollarit. Kõrgem kohus leidis, et juhtnööride tõlgendamisel oli tehtud viga.

Montreali linnaisad kardavad, et uus prostitutsiooni piirav sundmäärus toob sellele „elukutsele' 'noored. Sundmäärus näeb ette rahatrahvi 100—1000 dollarit isikule, kes püüab võtta kontakti prostitutsiooni eesmärgil. Noorte kaitseseaduse alusel alaealisele prostituudile on karistus vaid $25.—. On tõenäolik, et „maailma vanimale elukutsele" meelitatakse nüüd teismelised.

Havanna ei võta vastu „kriminaalvargaid, prostituute ja hasartmängijaid" kui USA tahab saata tagasi Kuubast põgenenud kriminaale, kirjutab Kuuba kommunistliku partei ajaleht. „Kuuba aga võtab vastu heameelega CIA treenitud terroristid kes sooritasid kuritegusid Kuuba vastu, kui neid tahetakse deporteerida". President Carter teatas, et ta tahab deporteerida koos põgenikega tulnud kriminaalkurjategijad. Tulijad jutustavad, et vanglad tühjendati põgenikepaatidesse. Alates 21. aprillist on 1.692 paadiga USA-sse saabunud 106.895 põgenikku. 648 paati tulid tagasi tühjalt. Möödunud nädala esmaspäeval saabus 3.657 põgenikku. Hännikupüügi laevas „Can't Miss" oli 220 kuubalast, neist 75% vanglatest, kes olid tuntavad pikaks aetud peadest. 2500 vangist oli ühes vanglas jäänud trellide taha vaid 150 — kõik teised saadeti „tõotatud maale" — USA-sse.

Eesti noormees elupäästja Floridas

Florida ajalehed tõid 18. mail teate, et kolm lainetel liuglejat päästsid kolm uppujat ookeanist. Nendest kolmest üks oli eestlaskonnas hästi tuntud Thomas Hinno. Teised kaks tema koolisõbrad.

Poisid jutustavad, et vee vool olnud sellel päeval Intercostal Waterway'st ookeani niivõrd tugev, et paisanud väikese paadi ümber. Kui poisid õnnetusekohale jõudsid ujuda, oli üks vanem mees juba meelemärkuseta. Tirinud kõik kolm meest endi „surfing boardidele", ei jõudnud poisid kaldale ujuda, vool kandis nad ookeanile. Poiste appikutsetele ükski suurem paat pole peatunud. Viimases hädas võeti risk, ja ujuti 45 kraadi all läbi veevoolu, et jõuda kaugemale vaiksemasse vette, kuigi seal oli haikalade oht. Lõpuks kui kaldale jõuti, olid poisid väga väsinud. Peale pikka esmaabi tuli ka vanem mees meelemärkusele. Viibib praegu veel haiglas.

Segakoori juhatus jaotas ametid

26. mail peeti Toronto Eesti Segakoori uue juhatuse esimene koosolek, kus jaotati peakoosolekul valitud juhatuse ametid järgnevalt: aseesimees — Väino Sibul, sekretär — Helju Luide, asesekretär — Nelly Hubel, laekur — Eevi Novek, aselaekur — Kristin Kamarik (uus juhatuse liige), varahoidja — Erik Mesikäpp, välisinformatsiooni korraldaja — Vaike Kivi (uus liige).

Koori dirigent Uno Kook, esimees Victor Rein ja koorivanem Linda Järvalt valiti koori liikmete poolt peakoosolekul tagasi ühel häälel.

Arutati koori suvist väljasõitu ja jäädi varahoidja Erik Mesikäpa ettepaneku juure, et külastada tema suvilat Jõekäärul. Täpsemalt teatatakse kooriliikmetele sõidu kohta edaspidi.

Madli Konseni tööd näitusel Orillias

Orillia kunstiklubi näitus toimub 27., 28. ja 29. juunil Highwayman Inn'is 12 ja 11 maantee nurgal, kus esitab omi töid ka Madli Konsen. Tema töödest on esitatud J. Diefenbakeri eramajad ja Tallinna torn Kiek in de Kök.

RESERVEERIGE NÜÜD APEX-LENDUDELE HELSINGI

7–180-päevase reisi sõiduhind annab teile võimaluse nautida Soome suve 180 päeva jooksul. Kui aga teie aeg on piiratud ja teil on lühem puhkus, siis võite ka 7 päeva puhkuse järel koju sõita.

- ☆ Miinimum reservatsiooni aeg: 30 päeva enne
- ☆ Suvehooaeg: 1. 6.—31. 8.
- ☆ Talvehooaeg: 1. 9.—31. 5.
- ☆ Maksu tähtpäev: 30 päeva enne ärasõitu
- ☆ Lastepiletid: 2/3 täiskasvanute piletihinnast (2—11-aastased)
- ☆ Sülelapsed: 10% täiskasvanute piletihinnast (alla 2-aastased)
- ☆ Tühistamismaks: $50.00
- ☆ Hinnad järgmistest linnadest Helsingisse, Turusse või Tamperesse.

Ülalnimetatud hinnad on ametlikud ja õiged.

	TALVEHOOAJAL	SUVEHOOAJAL
MONTREAL	$597.–	$776.–
TORONTO	$630.–	$810.–
VANCOUVER	$765.–	$944.–

Võtke ühendust oma reisibürooga või järgnevate Finnair'i büroodega

FINNAIR

8 King Street East
Toronto, Ont.
M5C 1B5
(416) 362-1511

625 President Kennedy Ave.
Montreal, Que.
H3A 1K3
(514) 282-1173

Reserveerige meie kaudu kõikidele ülalpool mainitud lendudele! Helistage:

KOHO TRAVEL

TELEFON (416) 485-9437 – LEILA LAITA
või AINO KAING, 757-5080

191 Eglinton Ave. E. Toronto, Ontario M4P 1K1

KORRALDAME HOTELLIDE RESERVATSIOONE, AUTODE RENTIMIST, RINGSÕITE (SIGHT-SEEING TOURS)

Ontario Provintsivalitsuse poolt loaga varustatud. Litsentsi nr. 1141985.

Seda kõike on võimalik reserveerida ainult ühe telefonikõnega.

Korraldame viisasid ja passe.

NEEME JÄRVIL EDUKAD KONTSERDID CINCINNATIS

CINCINNATI (Ohio) — **Maestro Neeme Järvi saabus siia Rootsist, et dirigeerida Cincinnati sümfooniaorkestri 1979/80. hooaja lõppkontserte.**

Juba varem tehti eeltöid, et talle korraldada vastuvõtt eestlaste poolt. Kuna kohapeal on ainult kuus eestlaste perekonda, tuldi osa võtma ka mitmest naaberosariigist. Hulk kaasmaalasi sõitis siia sajamiiliselt kauguselt läbi lakkamatu vihmasaju. Istuti koos mõnusalt „Vernon Manor" hotellis. Koheselt selgus, et suur dirigent on ka samalaadne eestlane. Rohkesti oli vastastikuseid küsimusi ning sõnavõtte.

Siin on oma suur sümfooniaorkester, mille Thomas Shippers'i juhtimisel kvalifitseeris ajakiri „Time" maailma üheksa parema hulka. Shippers'i varajane surm põhjustas kaose muusikaelus ja sellest saadik oli orkestri tase juhuslikku laadi ning kontsertsaali kippus jääma tühji kohti. Pärast Michael Gielen'i valimist alaliseks muusikadirektoriks on orkestril algamas siiski aeglane tõusutee. Suurimaks üllatuseks said aga Neeme Järvi külalisena dirigeeritud kontserdid 16. ja 17. mail. Ta võlus orkestrilt välja parima, mida oleme siin kuulnud aastate vältel. Võibolla et ka juba tema tugev laiaõlgne eestlase kuju mõjus imposantselt orkestrile allutades end tema taktikepile. Orkestriliikmed ning kriitikud hakkasid teda kohe lemmiknimega kutsuma „Suureks Johnny Bench'iks". (Johnny Bench on Cincinnati pesapallimeeskonna parim mängija). Tõepoolest neil kahel on sarnaseid näojooni. Meile, eestlasile jääb ta siiski Suureks Eestlaseks. Ta dirigeerib poodiumil fenomenaalselt. Dirigeerides ta vasak käsi ulatus graatsiliselt kogemata isegi kontsertmeistri noodileheni, nii et see tuli tagasi pöörata. 3600 istmelises kontsertsaalis oli reede hommikusel kontserdil 2690 ja laupäeva õhtul 3300 kuulajat.

Avapalana Arvo Pärt'i eleegiline lühipala Benjamin Britten'i mälestuseks pälvis kuulajaskonna vaimustuse. Keelpillidele mõeldud muusikapala oli hardalt meloodiline, taustal leinakella kaeblik helin. Järgnes tugev aplaus. Järgneva Bizet esimese sümfoonia ajal armus aga kuulajaskond kogu ettekandesse. Kõrvalistujailt kuulsid eestlased kommentaare nagu: fantastiline, oivaline, ennekuulmatu jne. Aplodeerimine oli marulne. Teisel poolajal, dirigeerides Tshaikovski neljandat sümfooniat, võlus Järvi orkestrilt tõepoolest välja selle parima. Viimse taktilöögi järele kogu kuulajaskond tõusis kohe spontaalset püsti ovatsioonide saatel. Neli korda aplodeeriti maestro tagasi poodiumile. Orkestriliikmed olid tänulikult liigutatud sellisest ovatsioonist, sest taolist kuulajaskonna reaktsiooni ei ole esinenud kaua aega.

Kontsert lõppenud, kogunes hulk õnnitlejaid ning autogrammihankijaid vastuvõturuumi. Rohkesti oli nende hulgas ka eestlasi, kellede kõnest olid ameeriklased huvitatud. Nad mainisid, et nad ei olevat taolist keelt iial varem kuulnud.

Maestrole oli siia saadetud eestlastelt rahvusvärvides lillekimp koos tsitaadiga „Kalevipojast". Ameerika tava kohaselt ei anta dirigendile lilli kontsertsaalis, küll vaid mõnikord solistidele.

Kontserdi kavas oli Neeme Järvi nimi ning päritolu eestlasena korrektselt trükitud.

-e.

Mart Niklus Tallinna Keskvanglas

Mart Niklus arreteeriti Tartus 29. apr. ja paigutati Tallinna Keskvanglasse, Isolaator nr. 1. Teda süüdistatakse okupatsioonivalitsuse (Eesti NSV) Kr.K. & 194-1 kohaselt Nõukogude korda halvustavate, teadlikult valede väljamõeldiste levitamises, mis näeb ette kuni 3 aastat vabaduse kaotust. Kuulduste kohaselt Mart Niklus on alustanud näljastreiki. M. Niklust on juba mitu, mitu korda arreteeritud ja karistatud.

Kirjad moraalseks toetuseks ja pakid saata temale ema aadressil: Elfriede Niklus, Vikerkaare 25 202 400 Tartu, Estonia.

Kingiks oli Lana Kasaku töö

Priit Vesilinnule andis Stella Kerson Torontos üle tänutäheks Lana Kasaku sulemaali, mitte Tiiu Kadaka töö, nagu lehes nr. 23 eksikkombel oli toodud.

Surnuaiapüha Mount Pleasanti kalmistul

Pühapäeval, 15. juunil peab Toronto Eesti Ev. Luteriusu Kolmainu kogudus surnuaiapüha Mount Pleasanti kalmistul kell 11 hommikul. Jumalateenistuse asukoht on samas kus eelmisel aastal — eestlaste matusepaiga otseses läheduses. Teenib õp. O. Gnadenteich, kuna orelil saadab koraale organist Georg Iltal. Lahkunute mälestamisest teatada enne jumalateenistust. Istumiseks on varutud toole.

Vihmase ilma korral on jumalateenistus Mount Pleasanti Mausoleumis, mis asub teisel pool Mt. Pleasant Roadi ja mille juurde juhatab kollane teejoon.

Suur veok kolimiseks

J. KRULL

JA

WILCOX LAKE SAUNA

PEREKONNA SAUN
464 Sunset Beach Rd., P.O. Box 460
Oak Ridge, Ontario L0G 1P0

Telefon 883-5777

Johan Krulli juhtimisel.

– Mis on teie maja väärtus?
– Helistage meile! Me anname teile tänase turuhinna.
– Meie müüme MLS kaudu või eksklusiivselt.

HEINO PÄRNSALU
REAL ESTATE BROKER
469-5118

LINDEN REAL ESTATE LTD.

1014 Queen St. E. (sissekäik 8 Boston Ave.) Toronto, Ont. M2M 2T9
21. A. KOGEMUSI KINNISVARADE VAHENDAMISEL

EESTI ALUMIINIUM KOMPANII

võtab tellimisi vastu alumiinium uste, akende ja välisseina katete tööde peale (aluminium siding). Neljas värvis alumiiniumist veerennid ilma jätkudeta (ühes tükis). Tasuta hindamine.
Töö kiire ja korralik.

H. OSSO, tel. 884-4558 ja 832-2238, Richmond Hill, Ont.
Met. lic. nr. B 888

Family Trust

FAMILY TRUST CORPORATION REALTOR
1052 KINGSTON RD., SCARBOROUGH, ONT.

Olen kaasmaalaste teenistuses selle firma juures kinnisvarade agendina. 50 kontorit Torontos ja lõuna Ontarios.

VICTOR LIBE
TEL. KONTORIS: 694-3336
KODUS: 281-5912

KINNISVARADE VAHENDUS!

MetroTorontoZoo

Hwy. 401 East at Meadowvale Rd.,
(416) 284-8181 284-0123 (recorded)

meeldivaks PEREKONNA VÄLJASÕIDUKS

- Kohake loomaaia personali
- Vaadake sadasid loomaaia noori
- Silitage Boa Constrictor'it
- Tehke pilt koos noorte kaamelitega
- Vaadake kuidas treenitud „Birds of Prey" esinevad
- Vaadake kuidas jääkaru pojad õpivad ujuma
- Peatuge ja vaadake kuidas „Fur Seals" söövad ja PALJU MUUD!

Over
Üle 3000 looma teevad selle ... VÄGA HUVITAVAKS!

Pühapäeviti: kl. 5—7.30 p.l. (Juuli—august ainult) PEREKONNA PIKNIK muusikalise lõbustusega

Pühapäeviti (välja valitud) Juuli ja august: CELEBRITY WALKS kell 11 hommikul.

AVATUD kl. 9.30 hom.—kl. 8 õ.
„Stollers" ja ratastoolid saadaval

Võtke kaasa Silverwood'i Zoopons ja hoidke kokku pääsme ostmisel.

Uus ülevaade ZOO'st ... Sõida uuel ZOOMOBILE'il ja Canadian Domain Ride'il.

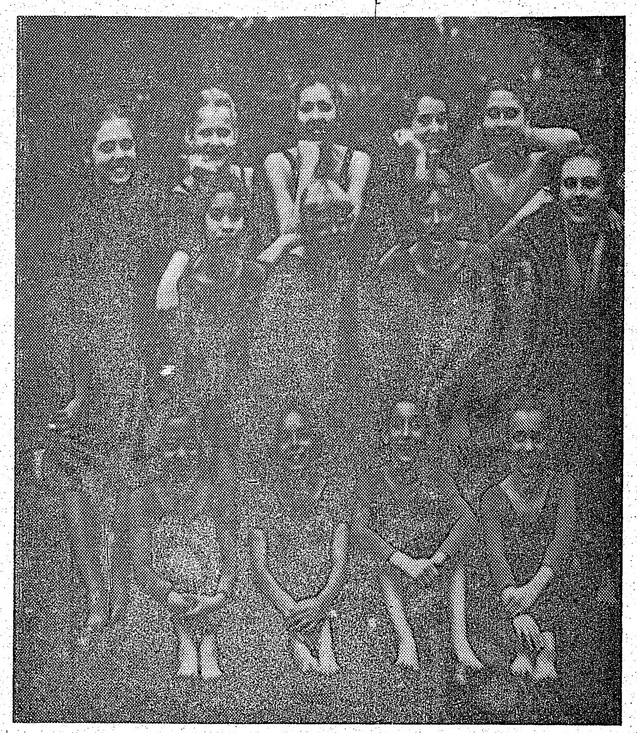

Reedel, 30. mail lahkus gupp Kalev-Estienne võimlejaid Soome, kus nad võtavad osa soome moodsa võimlemise 80. a. juubelipidustustest mitmete esinemistega. Soomest nad sõidavad edasi Saksamaale, kus on ette nähtud rütmilise- ja võistlusvõimlemise esinemised ja sealt Rootsi Esto-le.

Kalev-Estienne lõpetas äsja oma talvise hooaja. Uus tegevus algab septembri kolmandal nädalal. Klassid on samades kohtades kus möödunud aastatel. Laupäeviti on tunnid väikelastele Deer Park'is ja Hudsoni koolimajas Heli Oderi juhatusel, kes sel aastal lõpetas ülikooli kehalise kasvatuse alal. Informatsiooniks helistada: 889-7889.

LASKEVÕISTLUSED PROTESTI-OLÜMPIAADI EELTAKTIKS

Ikestatud rahvaste protesti-olümpiaadi eeltaktina toimuvad laskevõistlused laupäeval, 14. juunil läti Anglers & Hunters (Berzaine) laskerajal Toronto lähistel. Senini on registreeritud 73 laskurit mitmest rahvusgrupist.

Peakorraldaja T.E.P. & Püstoliklubi esimehe V. Kana informatsiooni kohaselt on ettevalmistused edenenud väga stujuvalt. Võistlus avatakse osavõtvate rahvuste lippudeheiskamisega ja Kanada hümniga. Osa saavad võtta 22 kal. vabapüssist, inglise matshist, 3 x 40 ja 22 kal. vaba- ja standartpüstolisest laskmisest osa võtta igast rahvusest kolm laskurit, kuna haavlipüssiga laskmisest osavõtjate arvu pole piiratud. Peakohtunik on J. Reinoja, abi A. Kontus, tulejoone kohtunik J. Vares, markide kohtunik A. Oiling ja haavlipüss — E. Saar. Neile on abiks igast rahvusest kaks kohtunikku.

☆

Möödunud talvehooajal Toronto Eesti Püssi & Püstoliklubi on energiliselt tegutsenud. ESTO-80 Rootsis toimuvatest laskevõistlustest osavõtva meeskondade koostamine ja treening kestab püssidest kavakohaselt edasi, kuna püstoli laskurit võtsid, nagu juba mitmed eelmised aastad osa Metro Toronto Pistol League võistlustest.

MTPL üldvõitjaks tulid tänavu Aurora püstoliklubi mehed (A Divisjon) kuna B Divisioni Toronto Eesti Püstolikiubi meeskond võitis, kaotades ühe ja võites 9 matshi, 22 kal. standard-püstolis. Klubi paremaks osutus Ants Tint 22 kal. ja Arvi Tinits kal. 38 püstolist. Klubi püstolimeeskonnas lasksid järgmised mehed: Ants Tint, Arvi Tinits, Olaf Sõrra, Mats Gering, Urmas Sui, Alf Laning, Evald (Tommy) Tomson, Evald Gering, Toomas Mals, Juozas Usvaltas, (leedulane kes eestlastega koos võistleb, sest leedulastel puudub omal meeskond).

Laste registreerimine Jõekääru suvekodusse kestab 15. juunini

T. E. Naisseltsi juhatus alustas juba varakevadel Jõekääru suvekodu ettevalmistustöödega, et ka eeloleval suvel võimaldada eesti keelt kõnelevatele noortele suvepuhkuse veetmist Jõekäärul.

Nagu varemalt teatatud on lapsi võimalik suvekodusse registreerida kuni 15. juunini. Tähtis on õigeaegne registreerimine, sest hilisemaid soovijaid saame vastu võtta ainult siis, kui ruum meil seda võimaldab. Registreerimisi võtavad vastu Helje Valter tel. 491-6493 ja Reet Roos tel. 481-9186. Kirjalikult pöörduda Helje Valteri poole aadressil: 31 Wishing Well Dr. Agincourt M1T 1M9.

T. E. Naisseltsi Jõekääru Laste Suvekodu alustab tegevust 20. juulil ja kestab kuni 16. augustini, seega ainult neli nädalat. Eeloleval tegevushooajal on suvekodu juhatajaks Martin Jõgi ja Jaan Veenpere. Kasvatajateks ja abikasvatajateks on isikud, kelledel pikemaajaline kogemus noorte kasvatamisel. Juba aastaid on noortesõber Endel Rubergi ülesandeks olnud kunsti ja laskesportdi õpetamine. Käsitöö õpetajaks on Susanne Kolga. Noorte tervisliku heaolu eest hoolitseb kutseline õde Reet Roos. Suvekodu pere toitlustamise eest hoolitseb Maimu Varik koos oma abilistega.

Nagu varematel aastatel, alustati juba varakevadel suvekodu hoonete ja ümbruse korrastamisega. Noortesõprade ettevõttel ehitati uus rippuv sild ja teostatakse metsakiriku ümberehitamine. Talgutööde korras tehti parandusi tarede juures, lõigati küttepuid ja viidi läbi puhastustööd peamaja juures.

Olenevalt pikast nädalalõpust ja Seedrioru pidustustest otsustati järgmised talgud pidada nädal aega varem, seega 21. ja 22. juunil, mitte 28. ja 29. juunil nagu varemalt teatatud. Talgulistel palutakse koguneda kell 9 hommikul söögisaali juurde.

Kaasa võtta reha kirves, labidas ja puutöö tegijatel vastavad tööriistad.

Loodame lastevanemate ja noortesõprade abile talgutööde läbiviimisel.

T. E. Naisseltsi juhatus

Pensionäride viimane koosviibimine enne suvevaheaega

Toronto Eesti Pensionäride Klubi koosviibimine neljapäeval, 5. juunil tõi kokku üle 350 klubiliikme ja külalise. Klubi koosviibimiste sagedasel külalisel, linnanõunik T. Wardle'il, oli kaasas Austraaliast lambafarmi omanik Jean Byrne. Inglismaalt, Leicesterist oli külaliseks Laine Säägi.

Klubi esimehe F. Tertsi avasõnale ja õpetaja E. Pähna palvusele järgnes klubi naiskoorilt, L. Pilt'i juhatusel „Ärge unustage laulu" — E. Võrk, „Unustamata laul" — M. Saar, „Meie kodu" — V. Reiman ja P. Tammeveski — „Minu kodumaa". Peale kohvijoomist esitas Elna Libe E. Liigandi klaverisaatel inglise rahvaviisi „Meresõitja" ja P. Tammeveski — „Unistus". Kauakestva mitte lõppeda tahtva aplausi vaigistamiseks tuli lisapalana P. Aarna „Varsakabi", mis oli õliga tulekustutamine.

Klubi Naiskoor oli korraldanud loterii, kus võitudeks koori liikmete poolt kogutud ja annetatud hulk käsitöö esemeid ning nipet-näpet pakkudes ohtralt võiduvõimalusi.

Koosviibimine oli klubil sesooni viimane. Neljapäeval, 26. juunil toimub klubiliikmete väljasõit Niagara Falls'i.

Vaipade ja mööbli PUHASTUS
auruga (steamcleaning)
Helistada ERIK LOKBIK
tel. 447-9834

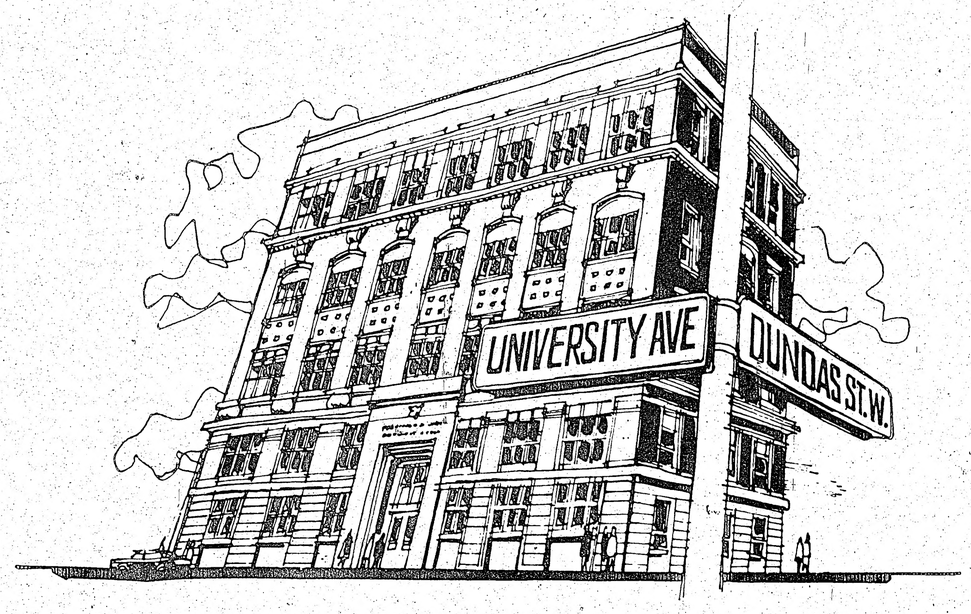

Ontario Welcome House kolib

454 University Avenue'le, Dundase ja University lõuna-lääne nurgale.
Kolimine toimus esmaspäeval, 9. juunil.

Ontario Welcome House on vastuvõtukeskus Metro Torontosse saabunud uustulnukatele. Keskuse informatsiooniteenindus hõlmab:

- aitab kaasa sotsiaal- ja tervishoiu sooviavalduste formulardide täitmisele
- annab informatsiooni elu- ja töötingimuste ning haridusolude kohta Ontarios
- aitab koostada kokkuvõtlikke ülevaateid töökohtade kohta
- aitab leida kogukondlike ja valitsusasutusi.

Ontario Welcome House'is tegutsevad nõuandjad räägivad 16 keelt.

Lisaks inglise ja prantsuse keeltele räägivad nõuandjad araabia, hiina, tshehhi, saksa, kreeka, itaalia, ungari, hispaania, portugali, rumeenia, vene, serbia-kroaatia, vietnami ja laose keeli.

Inglise keel teise keelena.

Ontario Welcome House pakub kursuse „English as a Second Language". Keelte koolis on lastead kursustest osavõtjate lastele ning inglise keelt õpetatakse ka lastele.

See programm rakendatakse alates 11. juunist.

Tõlketeenindus.

Ontario Welcome House korraldab tõlketeenindust kui teil on töö- ja haridusalaseid dokumente, mis tulevad tõlkida inglise keelde.

Ontario Welcome House'i teenindused.

Ontario Welcome House'i teeninduste telefoninumbrid on: informatsiooni teenindus 965-3021, keelte kool 965-2365, lasteaed 965-9923, mitmekeelsuse osakond, tõlkebüroo 965-1458.

Need kõik on mõeldud teie teenimiseks.

Ontario
Reuben Baetz, Minister of Culture and Recreation
William Davis, Premier

Kohusetundest eesti kultuuri viljelemise vastu kogunes mai viimasel nädalalõpul ligi sada kaasmaalast „Seedriorule" korrastustöödele ja „Nipernaadi" proovile, mis esitatakse laupäeval 28. juunil „Suvehari 80" pidustuste raames. Vasakult — Endla Komi, lavastaja Lydia Vohu, Harry Lillioja, Edgar Kink, koreograaf Reet Altosaar, Oudi Kalm ja Elna Libe.

SEEDRIORU VALMISTUB 25. A. JUUBELIKS

Pakiline mitmepalgeline ettevalmistus Seedrioru 25. a. juubelipeoks kulmineerus 30. mai/1. juuni nädalalõpul, mil oli kokku tulnud üle 150 naise ja mehe, vana kui noore. Igaaastaste suurtalgude tööga olid nobedasti tegevuses 100, neist rõõmustavalt isealgatuse korras end organiseerinud 33 noort.

Kui lisada vabaõhuteatri lava täitvad „nipernaadilased", siis jõuamegi 150-ni, kes kahel päeval peamaja saalis ühislõuna lauda täitsid.

Teater algas proovidega vabaõhulaval juba eelmisel, 24./25. mai nädalalõpul. Viis vabaõhulaval peetavat proovi on ülima tähtsusega. Neile järgnevaks peaprooviks — reede 27. juuni õhtul — peab iga osaline end täiesti „kodus tundma".

Lavastajal Lydia Vohul on õnnestunud mängu kandvasse ansamblisse kokku tuua terve rea osalisi niiöelda teiste teatrite perest (nagu H. Vellner ja A. Tomband Eesti Rahvusteatrist Kanadas), mis omamoodi tervitatav tundemärk meie pagulusteatri ajaloos. Heinz Riivald on kaasa tõmmatud nimiossa hoopis „võõralt maalt". Jaaniku- ja peostseenidesse lauljate, tantsijate j.t. Rõhuva osa „kaadrist" annavad Hamiltoni Eesti Seltsi Segakoor, Hamiltoni „Helletajad" ja Hamiltoni E.R.R. „Kandali".

Rollides on: Toomas Nipernaadi — Heinz Riivald; Anne-Mari Jairus — Erika Veskimets-Solom; Taavet Joona, Maarla parvemees — Harri Lillioja; Jaak Lõoke, Hansuoja peremees — August Tomband; Kati, tema uus karjavirtin — Elna Libe; Jairus, Anne-Mari mees — Heino Vellner; Külaneiu — Linda Halling; Pillimees — Olaf Kopvillem; Pastor — Heino Halling; Ello, tema noorik — Virve Tali; Kadri Parvi, Terikeste mõisaemand — Leida Järvi; Meos Martin — Erik Kastein; Tõnis Tikuta — Heino Vellner; Väike Andres — Erik Halling; Madis Jarski, velsker ja korrapidaja te ülem — Jaan Kivisild; Ants, laulumees — Olaf Kopvillem; Maret Vaa — Oudi Kalm-Lillioja; Jaanus Roog — Jaan Lents; Inriid Nipernaadi — Endla Komi; kolm kalurit — Edgar Kink, Erik Kastein ja Heino Vellner. „Nipernaadi teelahkmel" vabaõhulavale seadja ja lavastaja, suurima vaeva ja vastutuse kandja ka proovidel, on Lydia Vohu-Viksten. Tema paremaks käeks muusikajuhina on Olaf Kopvillem, kes koos Lembit Nielenderiga annab ka saatemuusika. Lavakujundaja — Elmar Silm. Kostüümeerija — Aino Tera. Valgustust korraldab Carl Aarlaht, heli — Artur Vaart. Koreograafina (Seeba kuninganna tantsu seadmisel) on abiks Reet Altosaar.

Seedrioru vabaõhuteatar tähistab oma tegevuse juubelit, 1960—1980. „Maa vabaduse eest" Rudolf Lipu lavastuses (1960 a.) oli esimene. Ja 12-da lavastusena ootame põnevusega samale vabaõhulavale „Nipernaadi teelahkmel" saabumist.

H. P.

Seedrioru noortetalgud

31. mail tulid Seedriorul kokku üle 30 Eesti noort, et ühiselt teha korrastustöid enne suvekodu algust. Töö algas laupäeva hommikul muru niitmisega. Värviti basseini sild ja samuti vabaõhuteatri pingid. Samuti anti uus ilme „mudilaste majale", parandati katus, värviti tube. Lastele ehitati uus ja suurem liivakasti. Samuti aitasid noored ka teisi talgulisi vajalike tööde juures. Pärast Kitcheneri perenaiste poolt valmistatud maitsvat lõunasööki, jätkati tööd kuni õhtuni.

Noortekodule tulevad juhatajateks Reet Soosaar (Belmont, Mass.) ja Andres Raudsepp (Toronto).

Reet Soosaar on tundnud suurt huvi Eesti noorte kasvatamise vastu. Ta oli kõige noorem täienduskooli õpetaja USA's. Oli gaidlusega seotud ja esimeses „Koguja" laagris, Lakewoodis, hundude pesa-ema. Reet Soosaar oli üks nendest kes asutas Bostoni Eesti kooli neli aastat tagasi. Ta on Metsaülikoolis olnud keelekõne grupi juht, ja on mitmeid artikleid kirjutanud.

Andres Raudsepp on hästi tuntud mitme eesti ürituste organisaatorina, ja oli 1974 a. Seedrioru Noorte Suvekodu juhataja.

Kõögi perenaiseks sel suvel tuleb Sylvia Ahermäe (Waterloo, Ontario). Seedrioru on temale väga südamelähedane, kuna ta veetis oma nooremas põlves suved alati Seedriorus. Sylvia Ahermae on ka Metsaülikoolis töötanud kokana.

Laager avab värava kõikidele Eesti noortele (4—15 a.) 6. juulil. Laager kestab neli nädalat, kuni 3. augustini, väikelastele esimesed kaks nädalat. Registreerimise tähtpäev on pikendatud kuni 20. juunini. Palume sellest tähtpäevast kinni hoida. Registreerimislehti võib saada: Hillar Amolins'ilt, 135 Isabella St., #703 Toronto, Ontario, M4Y 1P4.

Seedrioru elupuu metsad ja puhas õhk ootavad. Tulge ja uuendage oma sõprussidemeid „Grand Riveri" kaldal.

„Kui ma Seedrioru küngastele
jõuan,
Leian sõpru hulgana, leian
sõpru hulgana . . ."

H. A.

„Originaal ja trükis"

Eesti Kunstide Keskuse loengute kolmiksari 1980 „Audio-Visuaal, kunst ja muusika", mis algas edukalt Priit Vesilinnu audio-visuaalse ettekandega tänapäeva Eestist, jätkub esmaspäeval, 16. juunil kunstialase loenguga „Originaal ja trükis" tänavuselt EKK kultuurilaureaadilt Rutt Tulvingult.

Loeng on ingliskeelne, kuna osavõtjateks on oodata ka kanada külalisi. Loengule järgnev küsimus-vastuste periood on nii inglis- kui ka eestikeelne.

Loengut illustreerivad arvukad valguspildid viies meid läbi kunstiajaloo mitmete perioodide ja tehnikate. Erilist huvi pakub ettekanne kunstikogujatele, kes kunsti omandamisel (ostmisel) peaksid teadlikud olema originaali kui ka graafika nummerdatud äratõmmete, allkirjaga ja allkirjata trükiste väärtuses.

Rutt Tulvingu loeng leiab aset Tartu College'is esmaspäeval, 16. juunil kell 7:30 õhtul.

Kolmas loeng sarjas muusika alal lükkub tehnilistel põhjustel edasi sügisesse. Referendiks on dirigent Neeme Järvi.

„Meie Elu" nr. 24 (1582) 1980

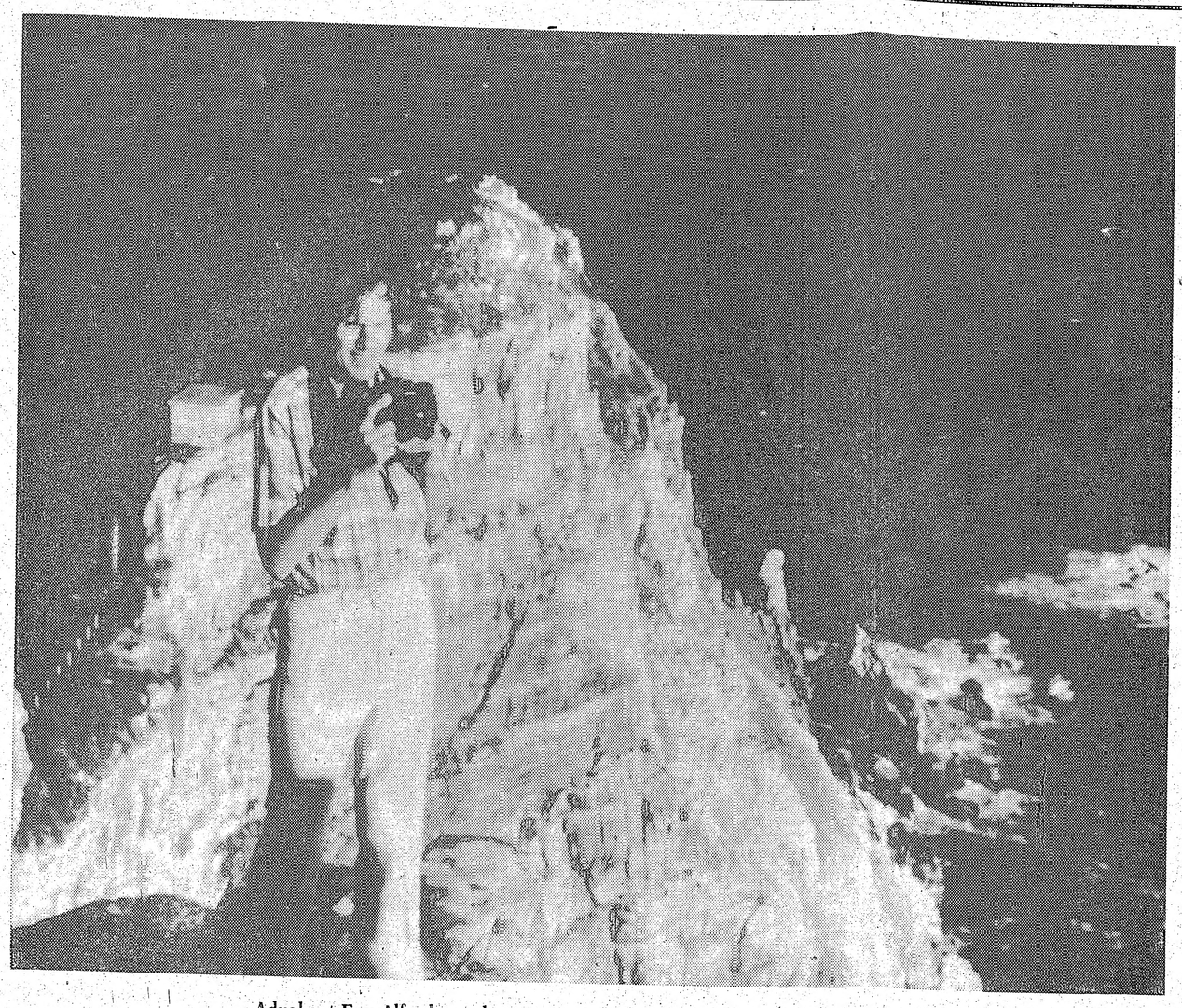

Advokaat Enn Alfred oma kaameraga Aafrika lõunatipus Hea Lootuse neemel.

12.000 FOTOT LÕUNA-AAFRIKAST

Advokaat Enn Alfred toob maailma koju kaameraga

Enn Alfred ei ole mitte ainult edukas Toronto advokaat, vaid ka paljunäinud maailmarändur ja kiindunud fotokunsti harrastaja. Kui ta viimati lendas Lõuna-Aafrikasse oli tal kaasas 350 rulli filmi ja 50.000 dollari väärtuses kaameraid ja läätsasid. Kolme nädala kestel tehtud 12.000 värvipildist „leidsid armu" 200, mis läksid rikkalikku diapositiivide kogusse. Ainult üks oli väärt riputamiseks büroo seinale.

Kui Enn Alfred alustas advokaadiametiga lubas ta endale võtta puhkus igal aastavahetusel, ja reisida kaugetele maadele. Paljud kaasmaalased on neil aegadel oma postkastist leidnud isikupärases kujunduses postkaarte tervitustega mitmetest maailmanurkadest.

Enn Alfred ütleb, et pole arvestanud, kuid ta on neid aastate kestel pannud posti tuhandeid Euroopast, Lõuna-Ameerikast, Kaug-Idast, Austraaliast ja Aafrikast.

15 aasta kestel ta on reisinud Mehhikos, Jaapanis, Havail, Ida-Aafrikas, Vietnamis, Tais, Nepalis, Indias, Pakistanis, Tahiitil, Uus-Meremaal, Iisraelis, Taivanis, Hong Kongis, Filippiinidel, Kreekas, Türgis, Alaskas ja mujal.

Viimane reis kulges Lõuna-Aafrikasse koos abikaasa Wendi ja isa Aadoga.

LOODUSPARGID

Koos abikaasaga ta siirdus Mala-Mala loodusparki, kuna isa sõitis külla eesti misjonärile Walter Kimbergile. Mala-Mala „Safari'l" on haruldane võimalus metsloomade vaatlemiseks ja pildistamiseks.

Algelises savihoones elab korraga 32 turisti, kes juhi saatel kahekaupa hommikuti sõidavad ringi loomade joogikohtades jne. Seal võis näha 700-pealist buffalode karja, 60 lõvi 6—7 meetri kauguselt, jõehobuseid ja ninasarvikuid.

Siirdunud maailma suuremale kaitsealale, Kruger rahvusparki, pildistas ta elevandi 20 meetri kauguselt. Need ja teised reisidel tehtud fotod on Enn Alfretil koondatud tuhandetesse ulatuvasse välguspiltide kogusse, mida ta osade kaupa näitab aastas 100—150 korda. Kolm kallist automaatkaamerat ja lisaobjektiivid on kõrgelt kindlustatud. Senini tal pole midagi kaduma läinud, kuid kui see peaks juhtuma, on reis rikutud, sest pildistamine on üks selle olulisemaid osasid.

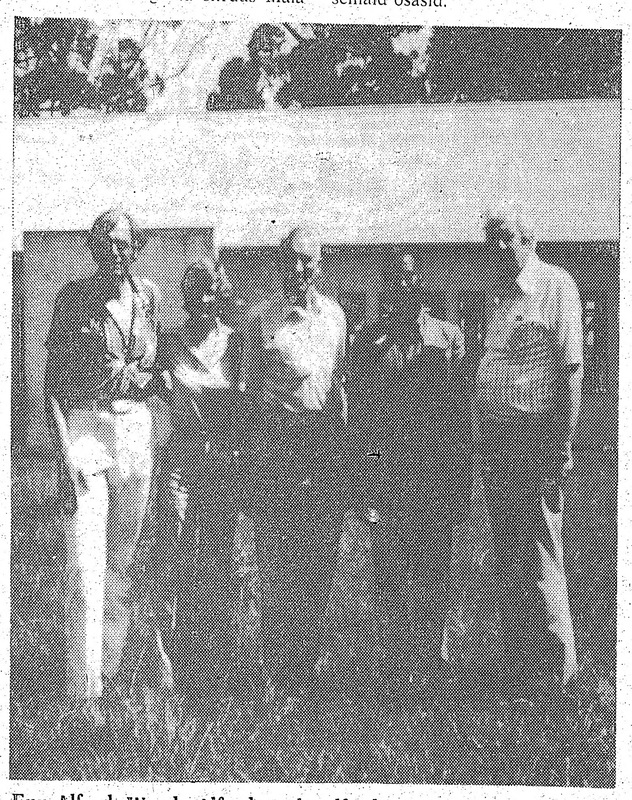

Enn Alfred, Wendy Alfred, Aado Alfred, pastor Thomas Hdela, ja misjonär Walter Kimberg.

EESTI MISJONAR

Johannesburgis nad käisid kullakaevanduses ja imetlesid selle maa jõukust, mis peegeldub kõikjal arenevas ehitustöös.

Kaplinna ümbruse põllumajandus näib käivat neis jälgedes, mille rajasid esimesed valged asukad 300 aastat tagasi.

Erakordseks elamuseks oli vaadata merd Aafrika kõige lõunapoolsemalt tipult — Hea Lootuse neemelt.

Kolmas reisi jätk viis sadamalinna Durban, kuhu misjonär Walter Kimberg tuli neile vastu. Koos sõideti tema elukohta Port Stephani asulasse. Walter Kimberg on teinud misjonitööd suulude keskel juba palju aastaid ja praegu inspekteerib baptistide misjonipunkte suulumaal umbes 1000 kilomeetri ulatuses. Sinna kinnisesse piirkonda pääseb valge vaid erilubaga.

PRUUT LEHMADE EEST

Kristlasi on rohkesti, kuid vanad kombed elavad edasi.

Enn Alfred jutustas huvitava loo suulust, kes on lõpetanud usuteaduse seminari, kuid pastoriametit ei saa enne pidada, kui on võtnud naise. Kosimine ei ole suulumaal aga lihtne peab olema jõukust.

Keskmine norm, mis tuleb maksta pruudi isale, on kümme lehma. Ja lehmad on kallid. Tulevasel pastoril Thomas Ndela'l oli aga raha vaid viie lehma jaoks. Viimasest kirjast selgub, et asi liigub pulmade poole, kuna kaheksa lehma raha oli juba kogutud.

Aga ühel tulevasel väimehel tuhat kilomeetrit kaugemal on teise suulu pastori tütrega veel palju raskem. Pastor ütles, et tema tütar on käinud kõrgemas koolis ja hea iseloomuga pealegi. Tema hind on 20 lehma ...

VASTUOLUDE MAA

Lõuna-Aafrika on suurte vastuolude maa. Kõikjal võib kohata rikkaid ja puruvaeseid. Ei tohiks aga uskuda kõike mida Aafrikast kõneldakse. Palju sellest on propaganda, mis püüab maalida pilti oludest mis võib-olla vastas tõele poolsada aastat tagasi.

Lõuna-Aafrikas on rikaste valgete kõrval ka rikkaid musti. Palju oleneb inimestest endist. Nii on mustade rakendamisel kaevanduses kehtiv omapärane süsteem. Küladest tulevad mustad töötavad 4 kuud ja saavad siis 3 nädalat puhkust. Kui tulevad tagasi, siis töötavad jälle teatud aja hoopis kõrgema palgaga jne. Kogemuste järgi ainult osa neist tuleb uuesti tööd otsima. Kes aga jäävad, teenivad küllaldaselt. Neil on eripreemiad, mis näiteks teemandikaevandustest on 10% leitud kalliskivi väärtusest.

Paljureisinud advokaadile meeldib looduslikult kõige enam Aafrika, kuna ta leiab seal haruldase harmoonia looduses, taimestikus ja loomastikus. Kui aga küsime, kus ta tahaks elada, siis vastus on selge — Torontos.

MÜÜGIL JÄLLE

I. Manninen

„ETNOGRAAFILINE SÕNASTIK"

HIND $7.50

Postiga tellides saatekulu —.50¢

Müügil „MEIE ELU" talituses

958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6

Teadaanne pensionäridele

Eesti Pensionäride Klubi Torontos korraldab väljasõidu neljapäeval, 26. juunil Niagarale.

Ärasõit Eesti Maja juurest kell 9.30 hom. Liikmetel $3.00, külalistel $4.00.

Registreerimine: H. Mägi tel. 766-5914 16. juunil (kl. 7—9 õhtul) O. Kraav tel. 782-2463 17. juunil (kl. 7—9 õ.), F. Möller tel. 762-6888 18. juunil kl. 7—9 õ).

JUHATUS

Skautide Maleva spordipäev

toimub Jõekäärul laupäeval, 14. juunil. Registreerimine algab kell 9.00. Osavõtumaks on $2.00, mille sisse on arvestatud auhinnad ja kerge eine. Spordipäeva lõpp umbes kell 4—5 p.l. Seekord Gaidide Malev ei võta spordipäevast osa, aga kõik poiste õed on teretulnud võistlema väljaspool võistlusi. Spordipäeva heaks läbiviimiseks on vaja kõikide vanemate abi.

ESMK

SKAUTLIKUD NOORED LENDAVAD ROOTSI MAAILMALAAGRISSE

„Vikerkaare" avatakse 28. juunil Metsakodus

Neljapäeval, 26. juunil alustavad Toronto rahvusvaheliselt lennuväljalt teekonda Euroopasse sadakond Kanada eesti gaidi ja skauti koos juhtidega, et osa võtta Rootsis toimuvast „Vikerkaare" maailmalaagrist, mis on avataktiks seal toimuvatele ülemaailmsetele Eesti Päevadele — ESTO 80.

Noored jagunevad kahte esindusüksusse. Tüdrukute arv on 49, kelledest juhte 9 ja poisse 59, neist juhte 8. Gaidide maleva esindusüksust juhib ngdr. Anne-Mai Kaunismaa ning poiste pealikuks on skm. Enn Kiilaspea. Kaasa sõidavad ka gaidmaleva juht ngdr. Tiia Kütt ja skautmaleva juht skm. Silver Kask. Kogu juhtkonna suurus on 17.

Kõik noored ei lähe siiski grupilennuga. Osa läheb üle suure lombi omal käel, et veeta aega Euroopas enne laagri algust. Maailmalaagris saadakse aga kokku, et moodustada ühine vahtralipumaa pere.

Ka malevate ühine marsiorkester, kus mängib nii poisse kui tüdrukuid, läheb kaasa. See kujuneb maailmalaagri ainukeseks orkestriks.

Möödunud reedel ja laupäeval toimus Jõekäärul viimane „Jõudude" ülevaatus — maailmalaager „Vikerkaare" eellaager. Laagris toimus peamiselt lõkkeettekannete ja laulude õppimine, rividrill, telkkondadesse jagamine, orkestri harjutused, varustuse väljaandmine ja vormide kontroll. Reede õhtul oli omavaheline lõkkeõhtu. Laupäeva hommikul pandi esmakordselt esindusüksuse vormidesse, et heisata Eesti ja Kanada lipud. Lühike tseremoonia koosnes palvest skm. Jaan Lepp'alt, malevate juhtide headest soovidest eelolevaks pikaks reisuks ja esindusüksuste juhtide teadaannetest.

Kõik esindusüksuste liikmed kannavad terashalli pluusi kanada vahtralehe lipuga ja eesti sini-must-valge paelaga, millel kiri „Estonia". Skaudid on lühikestes tumesinistes pükstes (kaasaarvatud mereskaudid) ja tüdrukud samavärvi veidi pikavõitu põlvsukki katvates seelikutes. Aastate jooksul populaarseks muutunud kanada eesti gaidide suvevorm rukkilillesinine kleit juurdekuuluvate valgete põlvsukkadega on seekord ära jäetud. Skaudi ja gaidi vorm alub samuti moevooludele, kuigi pikkamööda ja tihti tagant järgi. Toronto eestlaskond mäletab veel kui rootsi eesti skaudid marssisid 1972. a. mööda Yonge tänavat Eesti Päevade rongkäigus väga lühikestes sametpükstes. Samad rootsi eesti skaudid kuus aastat hiljem esinesid Ameerika Ühendriiges toimunud „Koguja II" maailmalaagris „jeans" pikkades pükstes, kuna vahepeal olid need püksid võetud Rootsi skautliku organisatsiooni ametlikuks vormiks. Eestlased on seal liikmed.

Maailmalaager „Vikerkaare" algab laupäeval, 28. juunil Metsakodu maaaladel ja kestab kuni 6. juulini. Samal päeval kui laager lõpeb, algavad Stokholmis Ülemaailmsed Eesti Päevad ESTO '80 nime all, mis kestavad kuni 13. juulini. Suur hulk täiskasvanuid kaasmaalasi sõidab kas grupilennuga või omal käel otse Stokholmi siis kui maailmalaager on juba käigus.

Jumalateenistus O. Sauga talus

Pühapäeval, 22. juunil on St. Catharinesi Eesti Ev. Luteri Usu Pauluse kogudusel jumalateenistus O. Sauga talus kell 3 p.l. Teenib õp. O. Gnadenteich. Koraale saadab pasuna-ansambel noore Mark Liho juhatusel. Pärast teenistust on kaetud kohvilaud koguduse Naisringi liikmete poolt ning koosviibimine jätkub mitmesuguse tegevusega.

O. Sauga talu asub Q.E. teest lõunapool Seventh Streetil. Tulles Toronto poolt pöörata Q.E. teest seitsmendale tänavale ja sõita veidi maad kuni paremal on madal koolimaja mille kõrval O. Sauga talutee viljapuude vahel.

St. Catharinesi kogudus on Jaanipäeva jumalateenistusi varemalt pidanud igal aastal ümbruskonna kaasmaalaste taludes. Aastast aastasse O. Varese talus, A. Laasi ja O. Jürissonide juures ja dr. V. Tammemäe kodu-talu juures. Aastaid tagasi toimusid St. Catharinesi ja Buffalo koguduste ühised jumalateenistused Queenston pargis, Niagara jõe lähedal.

Abistamiskomitee peakoosolek

Kolmapäeval, 25. juunil algusega kell 6.30 õ. peetakse Torontos, Eesti Maja väikses saalis, 958 Broadview Ave., Eesti Abistamiskomitee-Kanadas korraline aasta-peakoosolek.

Koosoleku kutsed on saadetud liikmetele teadaolevate aadresside järele. Kui keegi ei ole saanud kutset, palutakse teadaannet võtta koosoleku kutsena.

Juhatus

Iga uus „MEIE ELU" tellija aitab kaasa sisukamale ajalehele.

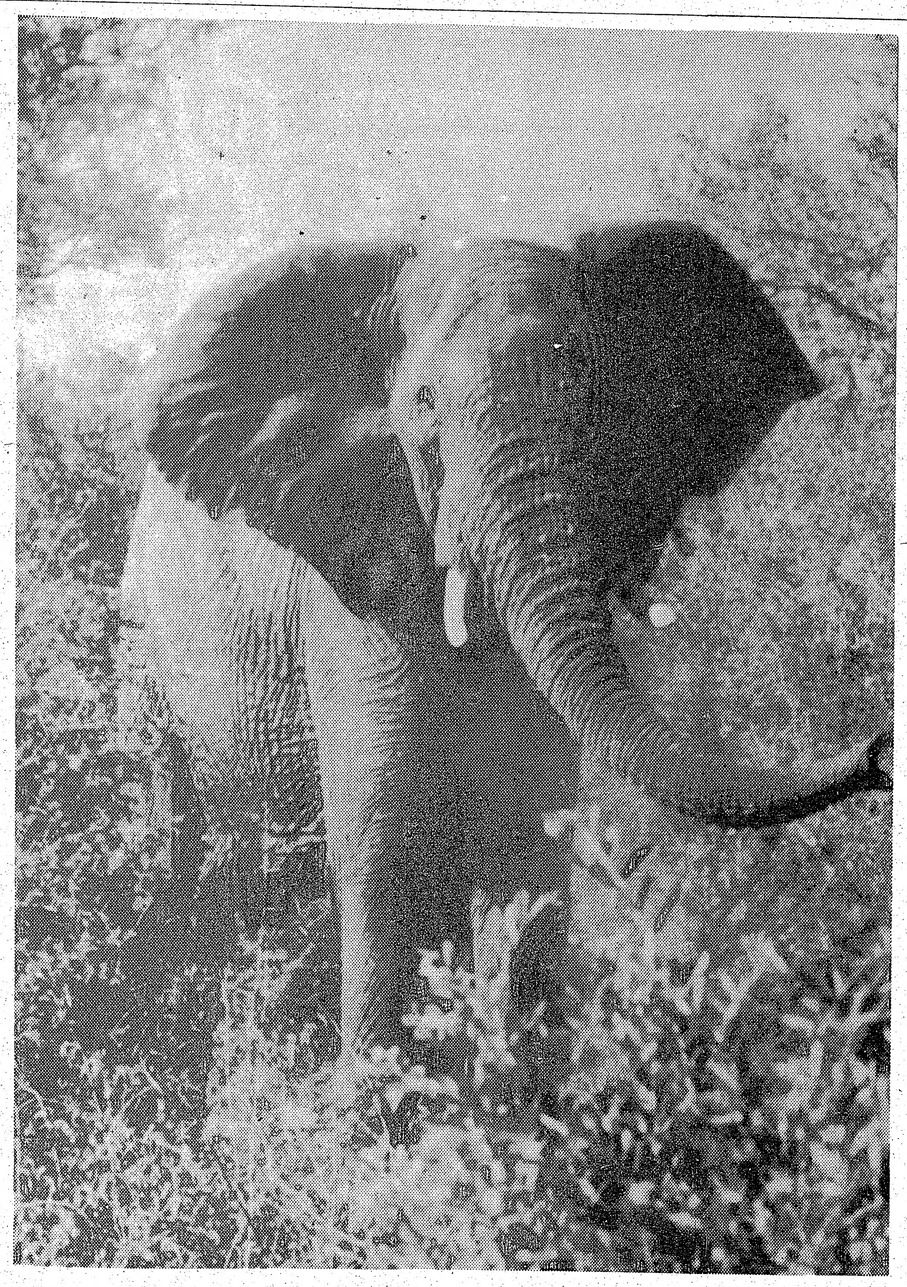

Aafrika elevant Kruger rahvuspargis pildistatud 20 m. kauguselt. Foto — Enn Alfred

KALLIST SÕPRA

EUGENIE REIAL'it

sündinud 18. juulil 1908 Rakveres surnud 27. mail 1980 Victorias

mälestavad leinas Victoria eestlased

ALMA ja OSKAR HUNT
HERMINE ja VICTOR KANGRO
MAIMU ja JACK McLEOD
MILLI ja VOLLI MEISTERMAN
ARNO NAPP perekonnaga
AGNES ja Dr. ALFRED NII
EMILIE ja FERDINANT OJAP
LEIDA ja EVALD PAST
TULLIO PIGERT perekonnaga
EVI ja LEO SAARNOK (Vancouver)
LEA ja WALTER SILVERTON
JUTA ja ERICH VANAJAN
STELLA WEILER

Eha Tarmet-Toomberg

KUIDAS KANDA RAHVARÕIVAST

„Esto '80" Rootsi sõit on ukse ees ja viimane aeg on oma olemas-olevad rahvarõivad üle kontrollida ning koos nendega ka kehakaal. Meie moodne riietus on võrdlemisi mugav, rahvarõivas nõuab aga suurt enesedistsipliini.

Esiteks käised (ka käiksed nimetatud) viige riidepuu peal kohale. Loomulikult on nad tärklisega piserdatud ja hoolega triigitud. Ümber-riietamine enne esinemist on TV-is ja igalpool traditsiooniline. Kortsudest vaba riietus mõjub vaatajasse kaunilt ja värskelt.

Jälgige hoolega, et seelik ei oleks tagant pikem. See sünnib siis kui olete kaalus kaotanud, või on õmbleja unustanud 1,5—2 sm keskselja joonel seelikust ära lõigata kui kehaehitus seda nõuab. Seelik triikrauaga aurutada, siis kuivaks presside, alaveere kauni joone pressimisel tarvitada rätsepa pressimise kloppi ja lõpuks seisab seelik vähemalt 10 tundi enne selga panemist. Alaveere kaltus vajab kuivamist, sest ta on paksem.

Ärge minge esinema ilma aluskuueta. Aluskuub mõjub „seks'ilt" nii nagu tänapäeval on moes öelda ja tantsides ei vooga seelik ning lööb nagu „lurtsakaks" ümber reite, ega anna õiget rahvarõiva joont välja.

Need, kes kasutavad Torontos Uus-Muhu seelikute alla puuvilla rüüzhidega pükse, hoiduge neid jalga panemast! Meie rahvarõiva juures pole kunagi selliseid pükse kantud, need kuuluvad Tirooli rahvarõivastele. Neid kanti ka 100—125 aastat tagasi parunite prouade ja preilide poolt.

Laulatuse väärikas riietus on rahvarõivas. Pildil koorijuht Uno Kook oma abikaasa Lindaga, kes laulatati Pärnumaa rahvarõivas. Meie esiemadele tagas rahvarõivas laulatamine suure eluõnne.

VÖÖD

Vööd tellida oma vöö ümbermöödule vastavalt, nii et ulatab kaks ja pool korda ümber keha parajalt ja otsad panna vöö vahele. Paljud saleda vööjoonega naised on ahastuses liiga pika vöö pärast ja jätavad otsad rippuma. Vöö ripub vaid Setu rahvarõival. Pikem vöö on vajalik (2,5 meetrit) näiteks siis kui ta on kitsas kõlavöö nagu Uus-Muhu kostüümil ja peab mitu korda ümber vöökoha ulatama.

Ärge laenake rahvarõivaid, sest need ei ole teie järgi tehtud. Eriti annab see tunda käistega rahvarõivaste juures. Nad vajuvad taha või ette. Käiste pikkuse määrab kindlaks isiku talje pikkus. Käiste lillkiri peab asuma rinna kõrgeimal kohal ja vöö peab paistma käiste pitsi ja seeliku vahelt. Lühikese taljega inimesed ärgu valigu laia käiste kirja, sest siis tahestahtmata, käiste pikkus varjutab vööjoone.

SOENG

Soeng valida erilise hoolega, et ei jätaks valge neegri sasipea muljet, või kui kannate veel pikki „kardina" juukseid, siis keerake otsad sisse- või väljapoole lokki mis annab ilusa voogavuse tantsurütmis.

MEHED

Meestel on lubamatu kanda valget triiksärki ja veel lubamatum taevasinised kostüümid, milline värv nüüd moes. Tuleks muretseda H. Kurrik'u raamatus esinevad meeste rahvarõivaste värvid ja ka kuued ning vestid, mis annab täiusliku mulje. Mitte unustada ka kaelaräte. Kenad ja kergesti kaasaskantavad murumütsid on ka kadunud.

Rahvarõivaste valmistamisel mitte tarvitada „uusi pisteid" nagu keegi asjaarmastaja Triinu #102 soovitas. Meil on oma kindlad pisted. Õpime need enne ära, sest kui A-st kinni ei peeta, siis B veab iseenesest viltu.

EHTED

Eesti rahva traditsioonidega seotud ehted on meie oma looming ajaloolisest varaaidast ja selles seisab nende suur väärtus. Ehete väärtus ei lange generatsioonide vältel, vaid tõuseb pidevalt. Oma kauni ja omapärase kuju poolest on nad ka väärilised täienduseks moodsas riietuses.

Kirjastus kunst, Tallinnas ilmus 1970 aastal raamat „Eesti Ehted". Ei selles, ega ka H. Kurrik'u raamatus ei leidu „vikingi laeva" ega naine viljavihuga" ehteid mida rahvarõivaste juurde kantakse. Need ei kuulu ei sõlgede ega preeside liiki ja neid ei ole originaalne kanda, kuigi nad on ilusad iga riietuse juures, väljaarvatud rahvarõivad, kus igal maakonnal on oma hõbeehted. Meil ei ole palju ehteid ja need on kerged meelespidada.

Suurt rõhku tuleb naisperel panna sellele, et jalatsed oleks õiged. Pange jalga madala kontsaga mustad kingad. Mitte paksude kummitaldadega ja mitte tenniskingi!

☆

1979/80 aastavahetusel ilmus Rootsis H. Kurrik'u rahvarõivad raamatu kordustrükk kolmandat korda. Esimene trükk ilmus 1938 aasta kevadel Mattieseni trükikojas O. Ü. Tartu. Rahvas janunes sellise raamatu järgi ja mõne nädalaga müüdi 4000 eks. läbi! Ilmselt oli paratamatu teise trüki väljaandmine. Teine trükk ilmus juba juunikuus ja ka need müüdi ära. Kahjuks ei ole teise trüki eks. hulk teada. Kolmas kordustrükk on tehtud teise trüki järele „Central Tryckeriet" Boros'is 1979. Teises trükis on mõningaid parandusi. Siinkohal palju tänu vaeva eest Susanna Tomson'ile ja Elmiire Kägi'le. See meie kultuur-raamat peaks olema Piibli kõrval igas kodus. Iga ema kohus on selle raamatu tähtsus oma lastele selgeks teha. Veel enam — iga ema peaks süvenema, kuidas tegelikult rahvarõivaste valmistamise protseduur käima peab.

Nägemiseni Stokholmis!

Laste ja noorte raamatud

EESTI KEELE HARJUTUSTIK I	3.00
V. Tauli EESTI GRAMMATIKA I	8.00
Jänes EESTI KEEL (selle ehitus, areng ja õrtoloogia)	6.50
H. Jänes MEIE EMAKEEL II (E. keele ja stiili õpik)	3.30
H. Jänes MEIE EMAKEEL III (E. keele õpik)	3.30
A. Kajasaar EESTI MAATEADUS 1, 2 ja 3 vihk @	2.50
H. Rajamaa AABITS	$3.30
H. Rajamaa EESTI ALGLUGEMIK I	3.30
H. Rajamaa EESTI ALGLUGEMIK II	3.30
H. Rajamaa EESTI ALGLUGEMIK III	3.30
H. Rajamaa EESTI LUGEMIK II	3.50
T. Künnapas MEIE KODUMAA	3.75
S. Raatmaa JÄNESEPOEG KES LENDAS KUU PEALE	5.00
H. Michelson EESTI RADADEL (b)	9.00
H. Michelson EESTI RADADEL (k)	11.00
LASTEAIA JUTURAAMAT	6.00
KALEVIPOEG	3.00
A. Tiitus KOLM MUINASJUTTU	3.00
E. Lindsaar KOMPANI POEG	1.00
KUIDAS TALLINN NIME SAI	3.00
K. Vaikla KULDNE TAMMETÕRU	3.00
LAULE JA MÄNGE VÄIKELASTELE (Nootidega)	5.00
K. A. Hindrey LEMBITU	3.50
J. Kaup LINNUSE EHITAJAD	2.00
H. Nõu OI-OI-MIS JUHTUS	3.10
S. Raatmaa MINU KARU	5.10
A. Teder NAPOLEONI JALGEDES	2.50
H. Michelson NOORSOOTÖÖ RADADEL	4.00
NOORTE LAULIK	3.00
Ü. Lehti PIKKE MIKKE	2.50
G. Helbemäe RAEKOOLI ÕPILANE	3.50
K. Ristikivi SELLID	3.00
K. Ristikivi SEMUD	3.00
H. Michelson SKAUTLIKUL TEEL	3.25
A. Mägi VALIMIK LUGEMIST LASTELE	6.30
E. Õun TSIRR	4.50
ÕPETA MIND LUGEMA I	3.00
ÕPETA MIND LUGEMA II	5.00
USUÕPETUS KOOLIDELE JA KODULE	3.00
S. Maas SEA WEDDING & OTHER STORIES	9.25

Müügil „MEIE ELU" talituses

958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6

MONTREALIS OLI PALJU NÄHA JA TEHA

Sel kevadel viis meid Toronto Eesti Keskkooli väljasõit Montreali. Kaks bussitäit noori, õpetajaid ja teisi kaasasõitjaid lahkusid Eesti Maja eest kell pool kuus hommikul. Laste vanematel oli veel und silmas, aga noored olid ärevusega ärkvel. Pika sõidu jooksul ei väsinud keegi. Oli liiga põnev. Kui viimaks jõudsime sihtkohta, Concordia ülikooli Montrealis, leidsime, et meie toad ei olnud eriti puhtad ega mugavad. Oli-me vist ära hellitatud eelmistel aastatel nähtud paremates majutuspaikadest.

Pärast lõunasööki, millel meie meelest ei olnud suurt viga, sõitsime St. Joseph's Oratory'sse. Käisime ringi võimsas kirikus ja selle ümbruses, kus giid seletas preester Anree' elust ja tööst. Olime eelmisel ööl vähe maganud ja uni kippus peale.

Õhtul toimus Montreali eesti kooliga ühine esinemine. Saal oli inimesi täis. Kõik jäid rikkaliku eeskavaga rahule. Meile meeldis eriti mõistatuste ettekanne.

Tantsuks mängis noorteorkester „Tarkus". Oli tõesti tore ja tantsimist palju. Und ega väsimust ei olnud enam üldse tunda!

Peale pidu lõppu käsutati valmistuda magamiseks. Üksikud kuulasid sõna, aga enamus ei olnud magamisest huvitatud. Meile lõpetajaile oli see viimaseks ürituseks eesti koolis. Kartsime, et ei näe üksteist enam kaual ajal. Eks igaüks ise teab, mida ta tegi.

Pühapäeva hommikul osa õpilasi laulsid eesti kirikus. Ülejäänud läksid bussides linna vaatama. Esinejad jõudsid meile järele olümpiaväljakule. Ringsõidul oli näha ja õppida palju huvitavat. Kuna teadsime, et järgmine peatus kavas oli La Ronde'is, oli kiire staadionilt välja saada. Tahtsime jõuda sinna nii kiiresti kui võimalik.

Seal oli meil palju näha ja teha. Ostsime kohe piletid ja hüppasime sõitudele. Mõned sõidud ei „istunud hästi", aga kõikidel oli ikkagi tore olla. Ainuke kaebus oli, et õhus lendles mingisuguseid putukaid ja aega oli vähe.

Kell neli algas tagasisõit Torontosse. Oli näha palju uniseid nägusid. Aga igal näol peegeldus ka rõõmust rahulolev naeratus. Väljasõit oli, nagu igal varajasemal aastal, hästi õnnestunud.

Nagu alati, oli see meile suureks elamuseks.

Linda Makk
Riina Kaunismaa
Toronto Eesti Keskkool

Leinates mälestame

EUGENIE REIAL'IT

lahkunud 27. mail 1980 Victorias, British Columbia

V. RAUDSEPP abikaasaga
V. VIRAK
H. VÄÄRTNÕU abikaasaga

Paljukannatanud ärmast

ERNA ARENS'IT

mälestab leinas

LUDMILLA SAARNIIT

TÄNUAVALDUS

Meie südamlik tänu kõigile, kes mele kalli abikaasa, isa, vanaisa ja sugulase

Georg Verret'i

lahkumise puhul teda jumalaga jätma tulid, lilledega tema viimast puhkepaika kaunistasid ja meid südamlike kaastunde avaldustega isiklikult, ajalehes ja kirjalikult lohutasid.

Palju tänu Korp! Rotalia'le, kes meile suureks abiks oli.

Leinaja ABIKAASA perega

TERMOMEETRID

Celsius/Fahrenheit

$2.50 pluss O.S.T.

saadaval

„Meie Elu" talituses

CNIB

vabatahtlikul töötajad koguvad annetusi, õpetavad käsitöid, aitavad puuduliku nägemisega inimesi nende kodudes, kirjutavad ümber õpperaamatuid pimedatele õpilastele, treenivad sportlasi, kirjutavad masinal, juhivad autot ja annavad hulga teisi teenuseid. Kui tahate kaasa aidata, teatage endast kohalikule pimedate abi (CNIB) asutusele.

Tänu

Meie südamlik tervitus ja tänu Koolide Kevadpäevad 1980 Montrealis korraldajaile, Montreali Eesti Koolile ja koolijuhatajale Hilja Teose'le ja õpetajaile Mari Aserile ja Heino Altosaarele.

Samuti dr. Martin Puhvel'ile, Endel Ruberg'ile, Montreali Jaani Koguduse õpetaja Heino Laaneots'ale, Toomas Altosaarele, hr. Teose'le ja pr. Altosaarele ja kõigile agaraile abilisile, kes ürituse õnnestumisele soojalt ja südamlikult kaasa aitasid.

Suur tänu Montreali eestlaskonnale, kes rohkearvulise osavõtuga noorte kevadpidustust austasid ja sooja aplausiga noori esinejaid ergutasid.

Toronto eesti koolipere nimel

Edgar Marten
Toronto Eesti Keskkooli juhataja

R. S. KANE Ltd.
MATUSEMAJA
4812 Yonge Str.
(Sheppardi lähedal)
Willowdale
221-1159

Ettevaatust Floridas!

Läbides rüüstatud Miami, tuleb tahtmata mõte, kas ka mõni eestlane sai kannatada. Surnute nimestikus eestipärast nime ei leidu. Põletatud ja rüüstatud on suured alad. Vigastatuid ja arreteerituid on palju. Politsei raport ütleb, suured segadused on möödas, kuid kuidas on väikesemaga.

Hoiatuseks kõigile eestlastele — hoiduge värviliste rajoonidest, üks-kõik mis värvilised need on.

Kõik see madin ei tulnud üllatusena, vaid oli värviliste immigrantide (siin kutsutud Boat People), kuubalaste ja kohalikkude mustade omavahelised tülid, mis on kestnud pikemat aega. McDuffie kohtuotsus andis hea juhuse arvete õiendamiseks, kuhu ka valged kaasa tõmmati. Väikesemad õiendused olid käigus sellest ajast, kui massiliselt Kuubalt hakkas põgenikke Key-Westi tulema. Peamisteks kannatajateks on olnud valgete autod, eriti turistide, kes käisid Key-Westis, või sõitsid Miamis ringi, isegi I-95 peal.

See väikene omavaheline sõda on alles algamas. Lähemate aastate jooksul pole ette näha, et keegi seda pidurdada suudab. Põhjus on majanduslik. Seni on sisse toodud ilma lubadeta üle 70.000 kuubalase ja umbes 15.000 muud värvilist. Nendele lisandub suurel arvul mehhiklasi. Pole kahtlust et Castro saadab siia igasugust elementi. Mustad näevad, et nende abirahad ja toidukaardid jäävad uute juurdetulnute arvel kasinamaks. Sellest ka peamiselt tülid tõusevad. Need tülid võivad üks kõik millal, või mis ettekäändel uuesti lõkkele lüüa.

Need eestlased, kes tulevad tänavu Miami suvitama, olge ettevaatlikud koha valimisega. Rannarajoonid on siiani olnud võrdlemisi head. Kes on siia omale kinnisvarasid muretsenud, hoolitsegu selle eest, et oleks küllaldaselt kindlustust, mis kataks niisuguse rüüstamise ja põletamise. On hea, kui seda teevad ka need kes elavad rannas või paremates rajoonides. Keegi praegu ei tea kui palju kuubalasi või värvilisi sisse tuleb, räägitakse ühest miljonist.

Kui kellegi elurajooni hakkavad värvilised või kuubalased maju ostma, on soovitav kohe oma kinnisvara müüa, hiljem osutub see normaalhinnaga võimatuks. See kehtib ka ostude puhul. Tutvuge enne hästi rajooniga, et te raha ei kaotaks.

H. H.

ELEKTRIK

Sisseseaded, uuendused ja parandused elumajades või ettevõtetes.

HALLING
Tel. 762-9190
Lic. E1044

JOHN E. SOOSAAR, C.A.
Chartered Accountant
Suite 600, 55 University Ave., Toronto, Ontario, M5J 2H7
Tel. 862-7115

Eesti Maja kolm erineva suurusega peosaali, kohvik ja klubiruum saadaval

PIDULIKKUDEKS PEREKONDLIKKUDEKS KOOSVIIBIMISTEKS.

Informatsiooniks helistada 466-6237 või 461-7963.

FINN HOME BAKERY & DELICATESSEN

281 DANFORTH AVE. — Tel. 463-3331

Soome pagarisaadused — kardemonisaiad, struudelid, soome tordid, küpsised. Lihapirukad.

Soome rukkileib

SUVEPUHKUSEKS ON MEIE ÄRI SULETUD 21. juunist kuni 15. juulini s.a.

Avatud teisip., kolmap., neljap. 9—6, reedel 9—7, laup. 8—2
Esmaspäeval suletud.

UNT
OR KANGRO
LEOD
EISTERMAN
nnaga
ED NII
ANT OJAP
AST
rekonnaga
OK (Vancouver)
VERTON
AJAN

AL'IT
British Columbia

UDSEPP abikaasaga
AK
ARTNÕU abikaasaga

S'IT
mas
LLA SAARNIIT

. KANE Ltd.
ATUSEMAJA
4812 Yonge Str.
Sheppardi lähedal)
Willowdale
221-1159

aatust Floridas!

rüüstatud Miami, tuleb
nõte, kas ka mõni eestlane
tada. Surnute nimestikus
t nime ei leidu. Põletatud
ud on suured alad. Vigas-
arreteerituid on palju. Po-
rt ütleb, suured segadused
s, kuid kuidas on väikese-

eks kõigile eestlastele —
ärviliste rajoonidest, üks-
ärvilised need on.
madin ei tulnud üllatu-
oli värviliste immigranti-
tsutud Boat People), kuu-
a kohalikkude mustade
ed tülid, mis on kestnud
ega. McDuffie kohtuotsus
juhuse arvete õiendami-
ka valged kaasa tõmma-
mad õiendused olid käi-
ajast, kui massiliselt Kuu-
s põgenikke Key-Westi tu-
nisteks kannatajateks on
te autod, eriti turistide,
Key-Westis, või sõitsid
gi, isegi I-95 peal.
ne omavaheline sõda on
mas. Lähemate aastate
ette näha, et keegi seda
suudab. Põhjus on majan-
on sisse toodud ilma lu-
70.000 kuubalase ja um-
muud värvilist. Nendele
uurel arvul mehhiklasi.
st et Castro saadab siia
lementi. Mustad näevad,
pirahad ja toidukaardid
e juurdetulnute arvel ka-
ellest ka peamiselt tülid
Need tülid võivad üks
või mis ettekäändel uu-
lüüa.
tlased, kes tulevad täna-
suvitama, olge ettevaatli-
alimisega. Rannarajoonid
ud võrdlemisi head. Kes
le kinnisvarasid muretse-
segu selle eest, et oleks
kindlustust, mis kataks
üstamise ja põletamise.
seda teevad ka need kes
as või paremates rajoo-
praegu ei tea kui palju
õi värvilisi sisse tuleb,
ihest miljonist.
gi elurajooni hakkavad
õi kuubalased maju ost-
vitav kohe oma kinnisva-
jem osutub see normaal-
matuks. See kehtib ka os-
Tutvuge enne hästi ra-
e raha ei kaotaks.

H. H.

RASKE HAIGUSE JÄRELE LAHKUS MEIE ARMAS
EMA JA ÕDE

ERNA ARENS-CIPULSKI

sündinud 20. märtsil 1912
surnud 4. juunil 1980

mälestavad sügavas leinas

õde ENNI AREND abikaasaga
poeg MATI perekonnaga kodumaal
õde ALMA kodumaal

MEIE VARALAHKUNUD ARMAST POEGA

MATI PARIS'T

sündinud 9. augustil 1952
surnud 3. juunil 1980

leinavad sügavas kurbuses

Mälestus ei kustu
Sinust iialgi.

EMA, ISA ja
BARBARA

SÜGAVAS KURBUSES LEINAVAD VARALAHKUNUD
ARMAST VENNAPOEGA

MATI PARIS'T

sündinud 9. augustil 1952
surnud 3. juunil 1980

Oh võta armas Jumal
teda käekõrvale,
et tee tal jõuetumal
läeks taevasse.

IDA KRULL
RICHARD KRULL
ja OMAKSED kodumaal

PIKA, RASKE HAIGUSE JÄRELE LAHKUNUD

MAY KAARSOO'D

leinavad sügavas kurbuses

abikaasa ENN
tütred KARIN ja KIRSTEN
abikaasa vanemad HILDE ja ALFRED
õde MAIE perekonnaga
onu EUGEN abikaasaga
tädi HILDA perekonnaga

ARMAST ÕDE

MARIE KRISTINE LEPIK'UT

sündinud Valdmann
surnud 7. mail 1980 Tallinnas

mälestavad sügavas leinas

vend AUGUST perekonnaga
õde IVI
Vancouveris

Lugupeetud ja armast klubi liiget

ERNA ARENS'IT

mälestab leinas

EESTI PENSIONÄRIDE KLUBI TORONTOS

Raskete kannatuste läbi lahkunud tublit rahvuskaaslast

ERNA ARENS'IT

mälestavad

SALME ja VOLDEMAR MADISSO
IDA ja RICHARD KRULL

KIRIKLIKKE TEATEID

EESTI EV. LUTERI USU PEETRI KOGUDUS
817 Mt. Pleasant Rd.,
Toronto M4P 2L1
Kiriku telefon 483-5847
Õp. Oskar Puhm
84 Dinnick Cres., Toronto M4N 1L8
telefon 483-4103

KÜÜDITAMISE JUMALATEENISTUS pühapäeval, 15. juunil kell 11 hommikul. Laulab Cantate Domino Charles Kipperi juhatusel. Viiulisolist Marianne Urke.

KALMISTUPÜHA JUMALATEENISTUS pühapäeval, 15. juunil kell 2 p.l. Westminster kalmistul. Mängib Vaimuliku Orkestri ansambel Inga Korjuse juhatusel.

KALMISTUPÜHA JUMALATEENISTUS pühapäeval, 22. juunil kell 2 p.l. Mount Pleasant kalmistul koos Vana-Andrese kogudusega ja kell 4 p.l. York kalmistul koos Vana-Andrese kogudusega. Mõlemal kalmistul mängib Vaimulik Orkester Inga Korjuse juhatusel.

ÕPETAJA KÕNETUNNID teisipäeviti ja neljapäeviti kell 6—8 õhtul.

TORONTO EELK JAKOBI KOGUDUS
Kirik: Redeemer Lut. Kirik, Bloor & Indian Rd.
Õp. T. Nõmmik
501 Davisville Ave., Toronto M4S 1J2
Tel.: 483-2478

Pühapäeval, 15. juunil kell 5 p.l. KÜÜDITATUTE MÄLESTAMISE JUMALATEENISTUS.

ÕPETAJA KÕNETUNNID: igal neljapäeval kell 18.00—19.30 omas kodus 501 Davisville Ave., Toronto, ning iga esmaspäeval kell 18.00—19.00 Hamiltoni kiriklas, 3 Mapleside Ave., Hamilton, tel. 527-0410.

TORONTO EESTI EV. LUT. USU KOLMAINU KOGUDUS
Kirik: 619 Sherbourne St., Toronto
Tel.: 698-7977 või 766-7853
Sherbourne allmaaraudteejaam on kiriku kõrval.
Õp. O. Gnadenteich
112 Fallingbrook Rd., Scarborough

SURNUAIAPÜHA JUMALATEENISTUS Mount Pleasanti kalmistul on pühapäeval, 15. juunil kell 11 hommikul eestlaste matusega otseses läheduses. Koraale saadab orelil G. Iltal. Toole on varutud istumiseks. Vihmase ilma korral on jumalateenistus Mausoleumis, mis asub teisel pool Mt. Pleasant Roadi.

ÕPETAJA KÕNETUNNID on iga kuu teisel esmaspäeval kella 6—8-ni kiriku kantseleis, telefon 921-9417.

TORONTO EESTI EVANGEELNE KOGUDUS
Stone Church,
45 Davenport Rd.
Pastor Allan Laur
141 Clark Ave. Unit #50
Thornhill, Ontario
L3T 4P4
Tel. 889-8173

Laupäeval, 14. juunil kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS Lodu talus. Ristimine. Kõneleb Allan Laur. Lauluettekandeid.

Pühapäeval, 15. juunil kell 1.15 PÜHAPÄEVAKOOL täiskasvanuile. Kell 2 p.l. JUMALATEENISTUS. Kõneleb Allan Laur. Lauluettekandeid.

Teisipäeval, 17. juunil kell 7 õ. PALVEÕHTU.

EESTI VABAKOGUDUS TORONTOS
20 Thorncliffe Ave. Tel. 463-6223
Jutlustaja E. Saraoja
Kirik: 562 Jones Ave. Tel. 461-2077

Pühapäeval, 15. juunil kell 11 hommikul JUMALATEENISTUS. Kõnelevad Jaan Sepp ja jutl. E. Saraoja.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Jutl. Kaljo Raid
10 Lamport Ave., Apt. 307
Toronto 5, Ont.
M4W 1S6
Tel. 961-8391

„VABADUSE KUULUTUS" RAADIOSAATED IGAL PÜHAPÄEVAL

Laupäeval, 14. juunil kell 10.30 hommikul pühapäevakooli ja koguduse väljasõit Albioni parki.

Pühapäeval, 15. juunil kell 10.15 hommikul PÜHAPÄEVAKOOL. Kell 11 JUMALATEENISTUS. Tänupilk pühapäevakoolile. Tunnistusi. K. Raid. Solist A. Kaups.

Kell 6 õ. VÄLISMISJONI ÕHTU. E. Alfred jagab Aafrika reisimuljeid ja näitab diapositiive. Noorteorkester S. Medri.

Hamiltonis YMCA saalis 15. juunil kell 3 p.l. piibli seletus „Rooma kiri" K. Raid.

EELK TORONTO VANA-ANDRESE KOGUDUS
Vana-Andrese kirik Carltoni ja Jarvise nurgal.
Õp. Andres Taul
17 Frank Cres., Toronto M6G 3K6
Tel. 656-5248, kirikus: 923-5172

Pühapäeval, 15. juunil KÜÜDITATUTE MÄLESTAMISE JUMALATEENISTUS kell 11 e.l.

Pühapäeval, 22. juunil SURNUAIAPÜHA teenistused koos Peetri kogudusega Mt. Pleasant kalmistul kell 2 p.l. jutlustab praost O. Puhm ja York kalmistul uues osas kell 4 p.l. jutlustab õp. A. Taul. Vaimulik orkester juhatab Inga Korjus.

Pühapäeval, 29. juunil JUMALATEENISTUS kell 11 hommikul.

ÕPETAJA KÕNETUNNID teisipäeval ja neljapäeval kl. 6—8 õ. kiriku käärkambris.

Eesti arst valvekorras

14. ja 15. juunil
dr. A. Peters 243-0700
21. ja 22. juunil
dr. J. Marley 921-7777
28., 29., 30. juunil ja 1. juulil
dr. R. Pahapill 921-7777

JURISTID

ENN ALFRED
ADVOKAAT — NOTAR
Toronto Dominion Centre
P.O. Box 326, Room 1002
Royal Trust Tower
Toronto M5K 1K7
King—Bay
Telefon: 869-1777
24-tundi telefonivalve

MITMESUGUST

Vajatakse värskeid
KASE ja TAMME SAUNAVIHTE
Helistada J. Krull tel. 883-5777.

MÜÜGID

Müüa
SUVITUSKUNT KIVIOJAL
Hr. L. Kõva.

OPTIKUD

J. RATAS
Optika- ja Kellasepäärl
247 Danforth Ave. Toronto
Telefon 465-6251
PRILLID
parimas kvaliteedis nagu Christian Dior, Rodenstock, Zeiss jne.
Soft contact-lenses.
KELLAD
Omega, Tissot, Bulova, Accutron

KORTERID

Üürile anda üksikule
ÜKS-KAKS TUBA ja KÖÖK,
möbleeritud, soovikorral garaash. Mitte suitsetajale. Helistada õhtuti peale kella 7 tel. 769-1885.

TÖÖPAKKUMISED

Vajatakse
LAPSEHOIDJAT
pooleks päevaks alates septembri algusest Mt. Pleasant & Eglinton rajoonis. — **Tel. 489-6709**

Vajatakse
LAPSEHOIDJAT
helistada **tel. 869-1777**

Murray E. Newbigging
MATUSEMAJA
Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad:
M. Wayne Hamilton
Funeral Direktor
733 Mount Pleasant Rd.
(lõunapool Eglintoni)
Helistada tel. 489-8811 ● 489-8002

Külastage „MEIE ELU" kus leiate mitmesuguseid sobivaid kinkeesemeid

958 Broadview Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R6
Tel. 466-0951
(Eesti Majas, II korral)

EHTEASJU
SKANDINAAVIA KINKEESEMEID:
LINIKUID, SOHVAPATJU, PLASTIK-PÕRANDARIIDEID, SAUNASEEPE ja TARBEID
KERAAMIKA-VAASE
HELIPLAATE
RAAMATUID (ka lastele)

„Meie Elu" üksiknumbrid on müügil:

TORONTO

POKO'S MEAT PRODUCTS ARIDES:	376 College St.
	319 Danforth Ave.
	767 Mt. Pleasant Rd.
Rooneeme pagariärle	484 Queen St. W.
Balint Book Store	246 Spadina Ave.
„Meie Elu" talituses	958 Broadview Ave.
Broadview Delicatessen	141 Danforth Ave.

THUNDER BAY

Finnish Book Store	168 S. Algoma St.

SUDBURY

Wolfe's Bookstore	133—135 Durham St. E.

Eestlaste ajaleht „MEIE ELU" levib üle kogu maailma, kus asub eestlasi. — Tellige ja lugege „MEIE ELU". — Nõudke „MEIE ELU" proovinumbreid. —
„MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas — 1 a. $27.00, 6 k. $14.50, 3 k. $9.00. USA-sse — 1 a. $29.00, 6 k. $15.50, 3 k. 9.50. Ülemeremaadesse — 1 a. $33.00, 6 k. $17.00, 3 k. $10.00. Kiripostilisa Kanadas: 1 a. $14.50, 6 k. $7.25. Kiri ja lennupostilisa USA-sse: 1 a. $16.50, 6 k. $8.25. Lennupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $32.75, 6 k. $16.40.

„MEIE ELU" TALITUS
958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6, Canada

Tellimiskupong:

Palun saatke minule „Meie Elu" ..... kuuks.

Tellimisraha siinjuures .....
(Tshekiga„ panga rahakaardiga, posti rahakaardiga).

Nimi: .....

Postiaadress: .....

Kuupäev .....

.....
(Allkiri)

Helju ja Raivo Nõmmik demonstreerisid Trentonis TUULIKUT

Trentoni linn Ontarios tähistab käesoleval aastal oma asutamise sajandat aastapäeva eriliste pidustustega. Rõhk on asetatud inimeste, nende elu ja tegevuse esile toomisele 100 aastat tagasi. Seda teevad mitmesugused organisatsioonid, asutused ja koolid, korraldades näitusi, koosolekuid ja rahvapidusid.

Kool kus õpivad Helju ja Raivo Nõmmik, oli selgitamisel leivajahu tootmine 100 aastat tagasi. Seda tegid Helju ja Raivo demonstreerides Karl Kasekamp'i poolt tehtud Saaremaa tuuliku mudelit. Nad tegid seda sellise põhjalikkusega, mis äratas üldist tähelepanu ja kutsus kohale ajalehtede esindajad. Viimased avaldasid pikemaid kirjeldusi Saaremaa tuulikust ja selle demonstreerijatest kohalikes ajalehtedes.

Saaremaa tuuliku mudeli Karl Kasekamp on valmistanud oma isakodu tuuliku järgi. See oli täppis koopia, mõõtkavas 1:10.

Helju ja Raivo ema Nora valmistas nuku tolleaegse mõldri riietusega, magava kassi ja trobikonna hiiri, kes tantsisid kassi ümber.

Tuulikut demonstreeriti erinevatel päevadel Helju ja Raivo klassis Mõlemal juhul oli kohal ka Karl Kasekamp, kes selgitas tuulejõu kasutamist eestlaste poolt 650 aastat tagasi.

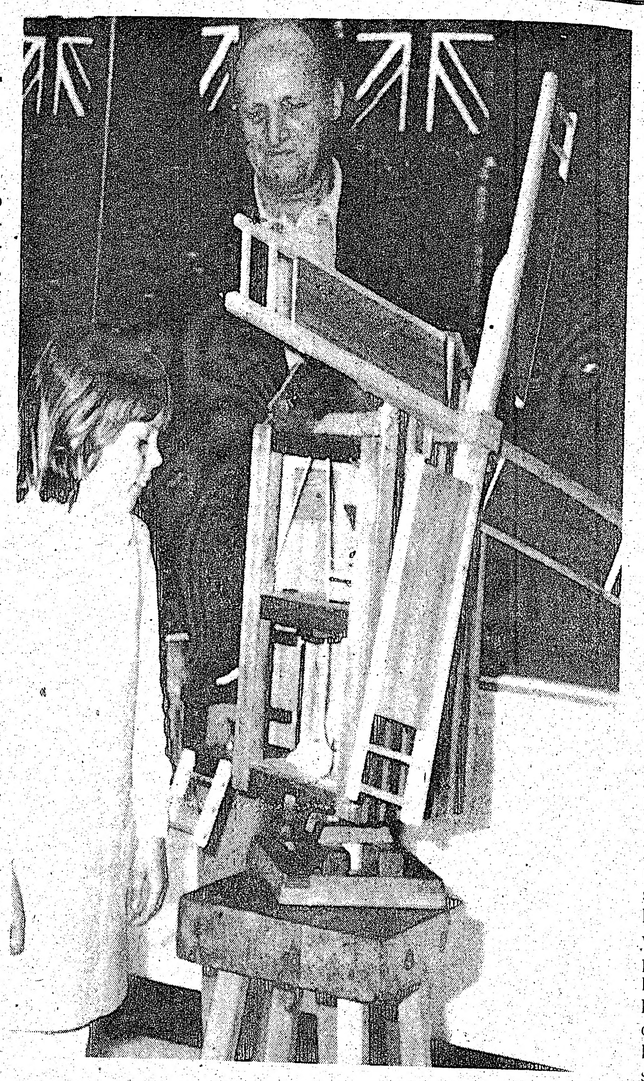

Saaremaa tuuliku mudel Trentoni algkooli klassiruumis. Seletusi annab õpilane Heljo Nõmmik. Taga seisab mudeli valmistaja Karl Kasekamp.

EI
MINGIT
KOMPROMISSI
KOMMUNISTIDEGA
K. Päts — 1918.

Vabadussõja veteran Jaan Matson maeti Ann-Arboris

Floridas ootamatult südamerikke tagajärjel 12. mail surnud Vabadussõja veteran Jaan Matson toodi oma endise kodulinna ja asetati viimsele puhkusele Ann-Arboris Forest Hill'i surnuaiale, kus tema läheduses on juba varemalt teisigi eestlasi maetud.

Kolmapäeva õhtul toimetas leinateenistust kirstupaneku! koguduse õp. dr. M. Soovik, kes sobivalt valitud pühakirja alusel hindas lahkunud võitlejat kui kõigile armast ja lugupeetud kaasmaalast, kelle! oli kõikjal palju sõpru ning tema elutöö oli eestluse ja Eesti Vabariigi eest võitlemine. EVÜ Michiganis nimel ütles järelehüüde abiesimees Georg Merimets. Järgmisel päeval toimus matusetalitus alul surnumajas ja leinatalitus haual, kus samuti õp. dr. M. Soovik pidas vaimuliku talituse. EVÜ Michiganis nimel asetas pärja sekretär Raimond Tralla ja tõi lahkunule veel viimseid tervisi teiste vabadussõjalaste poolt, kes ei saanud ise tulla vana sõpra ära saatma. EELK abiesimees Loit Maripuu ütles järelhüüde koguduse ja Ann-Arborlaste nimel ning EKK kirjandussõprade poolt Marie Sõmer. Matuseist olid tulnud osa võtma sõbrad ja sugulased Floridast, Ohiost, Milwaukeest, Detroidist, Kanadast ja mujalt. Osavõtjaid oli rohkesti, samuti ka lilli ja pärgi, mis kõik olid lohutuseks lesele. Leinatalitusi kaunistas lauludega P. Tralla, keda orelil saatis koguduse organist Emilie Kalkun. Lahkunud kaasvõitleja kirstu juures ja haual seisid auvalves ühtlases vormis EVÜM liikmed, kes ka oma vana sõbra viimsele puhkusele kandsid. Kuna Matsonitel enam Ann-Arboris oma elamist polnud, siis toimusid peied perekond Maripuude ruumikas kodus ja aias.

Nihitsa veste

EI OLE MEHI

Kui jälgida sündmusi maailmapoliitika tsirkuse areenil, hakkavad silma kaks ebameeldivat tüüpi. Üks mängib külajõumeest idapoolkeral ja teine habemik usuhull tudike trambib Hommikumaal. Ja läänes pole enam kangete sõnnide kohitsejaid.

Eesti talumehel, keda mõned linnavurled ülekohtusel viisil matsiks tituleerisid, oli paljudes küsimustes terve arusaamine. Kraaklejate ja muidu rahulikku elu kulgemist segavate tüüpidega tehti sageli lühike ja radikaalne protsess. Nii mõjuv, et vastava eriala harrastajad muutusid pärast korralekutsumist korralikeks Vabariigi kodanikeks, et pane või kiriku vöörmündriks.

Nõnda oli see pärast Vabadussõda ühes Virumaa vallas Miku Karuga. Viimane oli tugev ja tülinorija mees, kes rikkus peod, simmanid ja sageli ka perekondlikud koosviibimised. Aga nagu vanasõna ütleb, et igale oinale tuleb oma Mihklipäev, nii tuli see ka Miku Karule. Ühel kevadõhtul laamendas ta jällegi ühes mõisahoones peetud tantsupeol nagu paharet. Kaks turjakat talupoissi viskasid tülinorija saalist välja, rebisid tal püksid kintsudelt ja valasid tubli lonksu terpentiini sinna kohta, kuhu seda tavatseti tilgutada armuvalus koertele. Seepeale kargas kange mees valude vaigistamiseks esimese valuga jääkülma mõisa tiiki, kus asi olevat võtnud hullema pöörde. Pärast seda häbistavat karistust oli Miku Karu paugupealt mõistlik mees, kuid ei näidanud enam oma nägu rahva hulgas.

Teine vägev vend oli puulõikaja, kraavihall ja kivilõhkuja Nummeküla Tuamas. Tuli kutsumata ja ebasoovitava külalisena alati kõikjale, kus rahvas armastas pidutseda. Ajas oma laia rinna ette nagu gorilla ja mõirgas:

„Üht ei hooli, kaht ei karda, kolm ei mahu kallale. Äh-ähhää!" Naeris nagu põrguline, haris esimesel ettejuhtuval mehel kõri pihku ja astus jala peale. Ka temale tuli oma Mihklipäev. Ühel suvel sattus ta rannaküla simmanil õige mehe kätte. Nummeküla Tuama haaras kõri pihku ühel samas külas suvitaval Tallinna maadlejal. Viimane andis talle nagu vallatule karjapoisile tuljse vastu kõrvu. Kui Tuamas pussi haaras, murdis jõumees ta parema käsivarre luu pooleks. Sellest ajast peale polnud Nummeküla Tuamas enam töö- ega löömamees.

Kui tulla Hommikumaa dervishi juurde, meenub alati kolmas lugu. Samas Virumaa vallas, millest eelpool juttu, oli käskjalaks või kasakaks endine mõisakubjas hüüdnimega Siidihabe. Oli väike, pika ja valge habemega vali onku, kes kandis oma rännakutel penide peletamiseks jämedat kadakast keppi.

Ühel talvisel esmaspäeval vedasid talumehed naturaalkohustuse korras küttepuid vallamaja jaoks. Puude ülesladumist saras korraldas Siidihabe. Kõige viimasena tuli oma puukoormaga asundustalu omanik Kaarel Karu. Tugev ja julm mees, kellel olid teatud kogemused vägijookide tarvitamises kaklemises ja pogris istumises. Ta lükkas oma pool sülda koos reega ümber ja tahtis sõita kohe viinapoodi peaparandust tooma. Siidihabe käsutas kupja kombel, et Karu oma puud ritta laoks. Seepeale ütles Karu taadile:

„Võid seda ise ajaviiteks teha. Mis sul muud ametiks on."

Vana mõisakubjas oli vali onku. Ta äigas oma kadakase kepiga Karule üle turja. Nähtavasti ta ei teadnud, et tugevamaga ei ole tark riidu norida või ärkasid tal muistsed kupja instinktid. Karu võttis maast paar laiemat puukildu, haris Siidihabeme mehe au ümber peo ning talutas vanakese nagu tõrksa siku valla vaestemaja seina äärde. Lükkas habeme puukiiluga seinaprakku ja murdis kiilu ülemise otsa palgiga tasa, tähendades seejuures pilkavalt:

„Passi siin oma tulevast kodu."

Hiljem appirutanud vallakirjutaja pidi vanakese habemest tüki välja lõikama, et käskjalga seina küljest kätte saada. Kaarel Karu sai oma karutüki eest kaks nädalat pokri.

Pooldamata igasugust vägivalda, peab siiski märkima, et see on ka ainuke keel, mida tülinorijad ja muidu kanged mehed mõistavad. See käib ka diktaatorite ja usuhullude kohta. Aga tänapäeval pole mehed enam mehed. Kahjuks.

ESTO-80 HIIVAB ANKRU KA EMAJÕEL

Näitekirjanik Lembit Koorits on oma viimase lavateosega tunginud eesti lavakirjanduse ainestiku suurde tühimikku. — „Emajõel"! Kes ei tunneks ise või õpitu-kuuldu järele Emajõge? Kes ülemaaliselt Eesti Alma Materis käinud teadusejüngritest ei oleks laulnud oma unustamatuil tudengipäevil Emajõe-linnast või Emajõe-romantikast. Või vähemalt kuulnud loetlematuil kordadel seda teiste vaimustust täis suust. Emajõelugu on eesti mütoloogias seotud kanneldava laulujumala Vanemuisega ja Emajõe-lahingutega varises kodumaa pind viimase suure sõja mõllus taas vaenlase kätte. See loetelu oleks ainult väike täpe, sest tohutult palju keerleb Eesti ja eestlasega ühenduses Emajõe nimega läbi aegade. Ja ometi, kui küsida kas suhteliselt seliele on siis ka eesti teatrilava olnud küllastunud algupärade Emajõe-ainestikust, on vastus imelikult hoopis vastupidine. — Peagu neitsilik puutumatus!

MUUSIKALID

Mag. L. Koorits, kes kirjutas ja komponeeris eelmistele Ülemaailmsetele Eesti Päevadele, see on 1972. a. Torontos ja 1976. a. Baltimores parimad kassatükid — sest kõik teatrisõbrad ihaldasid meie algupäraseid uusi muusikale näha-kuulda, on jatkanud seda, nüüd siis juba traditsiooni ka ESTO-80 suunas Stokholmi. Lakewoodi Eesti Teater (LET) USA-st toob endise kutselise näitleja Leida Lepik-Koeli lavastusliku käe all kuningamaa ja mujalt sinna saabuvate eestlaste suurpidustusile muusikalise komöödia „Emajõel". Suure trupi ja oma 7-liikmelise orkestriga autori juhatusel.

Uudset ja uudishimutsema panevat on meie teatrirahvale selles peale Emajõe-ainestiku veel palju. Esiteks juba see, et eesti näitekirjanduse Välis-Eesti poolsel uudisloomingu küljel aga ka isegi teataval määral okup. kodumaal on muusikalid omamoodi haruldased. Väljaspool kodumaad ongi neid loonud pea sajaprotsendises ulatuses ainult Lembit Koorits. Poolenisti erandi moodustab vist üksnes kadunud Jüri Mandre A. Gailiti „Nipernaadi" ainetel kujundatud „Nipernaadi teelahkmel", mis lavastus esmakordselt 20 a. tagasi New Yorgis ja kordub nüüd Kanadas Seedrioru 25. a. juubeliks vabaõhulaval. Teiseks, nagu märgitud kujunesid Torontos ja Baltimores just Kooritsa muusikalid ESTO rekordilisteks teatrietendusteks — tõmbenumbreiks oma kokku tuhandete osavõtjatega publikus, kolmandaks on LET meie pagulasmaailma ühe „provintsiteatrina" tõusnud tähelepandavate töötulemustega ehk self-made-man ansambliks, mille tugedeks on selle eesti omaaegse hea teatrikooliga näitejuht ning end. vanemuislane L. Lepik-Koel ja rida toredaid karakterkujude loojaid trupis. Muidugi veel pluss see, kes kaugelt Delaware jõe kaldamailt pea aastaringi igal nädalal või üle kahe sõidab korra või isegi vahest kaks oma näitlejaist reisijate või teist laadi tegelaste laadungis oleva Volkswageniga mitmedsajad kilomeetrid kas Lakewoodi Eesti Majja proovile, nõupidamisele või New Yorki samaga ühenduses. Selleks on autor ja produtsent ise. Oleks vähe ütelda, et ta on entusiast. Seda kindlasti aga ta on niimoodi, s.t. füüsiliste pingutuste panusega leivateenistuse kõrvalt veel enam: väsimatu fanaatik. Ja eks meie asja viigi edasi üksnes sisule veel teatava fanatismi lisamine — nii ütles juba aastakümnete eest saabuvaid aegasid nähes kogenud kirjanik, poliitik ja vaimulik, praost Jaan Lattik kui ta oma elulõpu eel läbisõidul New Yorgis mõlgutas mõtteid. „Sest muidu meie asjad ei liigu!"

„EMAJÕEL"

„Emajõel" tegelaskonda on Rootsi lavastusele tulekul täiendatud kahe andeka lavajõuga New Yorgi Eesti Teatrist, kelledeks on viimase peaosade kandjaid Ralf Sams ja Aime Martinson-Andra. Mõlemad ka kriitikas tunnustust noppinud näitlejad. Filmitegelasist on liidetud trupiga Edm. Martini lavastatud „Libahundi" kaudu leiutatud Rudolf Susi, noor primadonna on Philadelphia eesti segakoori juht, kõrgema muusikalise erihariduse pianist-lauljatar Krista Altok ja tema romantiliseks vastasmängijaks kodumaalt kahe aasta eest Lakewoodi asunud üllatus, noor bariton Peet Jürgenstein kaptenina ühes laevas. Kui arvata juurde, et koomikutepaari kehastavad end. Tallinna Töölisteatri näitleja Guido Möhlmann ja New Yorgi ja Lakewoodi Eesti Teatris karjääri teinud Laine-Lia Pals, kes kumbki ei ole omas uues rollis mitte „suu peale kukkunud" tüüpide kehastajad, ja kaastegevad on veel madrused, tantsijad j.t., siis võib kinnitada, et muusikal „Emajõel" lainetab tegelasist mitmekülgses ja hoogsas rütmis.

Ei oleks õige jutustada ette ära tüki sisu. Seda peab ise nägema-kuulma. Aga niipalju olgu mainitud, et n.ü. punase lõngana jookseb sellest läbi suvine Peipsile „lõbusõitjate" seikluste ahel kahe Emajõe laevaäri aurikuil, kus viimaste kapteneilt (teiseks sellena on tuntud bariton Harry Verder) ja tegelasilt areneb aus ja sekka ka äriliselt meil kõlvatuks nimetatud ehk ümbernurga võtetega võistlus, et vastaspool alla jääks. Vaimukate kahekõnede ja rohkete naljastseenide vahele on tikitud õrna romantikat ja L. Kooritsa paljude seniste lavateoste kohane ootamatuste areng finaalis. Liikumisjuhiks on tantsitar Kati Lind ja lavakujundajaks arh. Elmar Saarniit.

TAARALINNAS

Küsitledes autorilt — kuidas ta tuli mõttele oma järjekordses muusikalis tõsta ankrut sõiduks Emajõel, vastab mag. Koorits, et „...ma ei saa salata seda, et kasvades ja elades Taaralinnas ning sadamast mitte kaugel, olen poisikesepõlvest peale palju aastaid uitanud, armsaks saanud Emajõe kaldail ja voogudel. Eks seal sai mõndagi tähelepandud ja nüüd kirjapanekul mälusoppidest välja õngitsetud, — see sealne tookordne elu ise. Raamistikuna on see alus, ja rikastatud lavalise mängu huvide kohaselt. Ka minult loodud saatemuusika ja laulud on tolleaegses stiilis, meloodiarikkad."

— „Palju oled kirjutanud lavalist uudisloomingut?"

— „Ligemale kümmekond. Esimene muusikal oli „Kõrgemasse seltskonda" praeguse aja eesti pagulaste elust, mida siiani on mängitud 7 korda ja ligemale 5-tuhandele inimesele, kaasaarvatult ka Austraalias. Selle järg oli Baltimore puhul loodud „Mees vibunoolega", mida on mängitud seni kuuel korral. Näidend „Külaline Eestist" auhinnati ülemaailmsetel võistlustel ja seda on seni mängitud kümnel korral, Chicago eesti teatritrupilt näit. neljal korral. Komöödiat „Kiusatus" on mängitud 7 korda, kaasaarvatult Eesti Rahvusteatrilt Torontos, samuti Austraalias. Auhinnatud on ka draama „Saadiku tütar" ja Rootsis sai aastapäevad tagasi auhinna psühholoogiline draama „Andestus" USA eestlaste elust, samuti kuuldemäng „Kojutulek". Kolmandaks muusikaliks on Eesti iseseisvuse 30-ndate aastate alguse taustal see kahe laevakompani omavaheline võistlus turistide pärast Peipsile sõitudeks — „Emajõel". Üks uudislooming on käsikirjas lõplikult viimistlemata."

MUUSIKAPEDAGOOG

Autorist võiks lisada veel seda, et L. Koorits on pea elupõline akkordeonist. Noorusepõlvest Eestis, siis Saksamaal ja lõpeks rida aastaid võlus ta oma ja mõne teise eestlasest muusiku ansamblimänguga Montreali prantslasi nende hubastes öölokaalides. USA-s laienes Kooritsa kunstihuvide skaala. Õppis muusikakolledzis, tegutses muusikapedagoogina, seejärele täiendas ennast lavakunstis ja orkestrijuhina ja sai New Yorgi Ülikooli muusikateaduskonnast magistrikraadi. Oli vahepealselt ka N.Y.E. Meeskoori juhtimas, siis aga pühendus muusikapedagoogilise töö kõrval täielikult loomingulisele tegevusele. Ja selles on ta olnud eestlaste üks tänapäeva produktiivsemaid, eriti lavateoste kergemas zhanris.

B. P-G

H K INSURANCE AGENCY LTD
23 Westmore Drive
Suite 200
Rexdale, Ontario M9V 3Y7
Tel. 745-4622

Küüditamise mälestusaktus Detroidis

Balti Rahvuste Komitee Michiganis korraldab küüditamise ja meie kodumaa anastamise mälestusaktuse Detroit-Southfieldis pühapäeval, 15. juunil endises kohas, Leedu kiriku Kultuuri-maja saalis 25335 West Nine Mile Road, (Beechdale nurgal), algusega kell 12.30 päeval. Aktusekõnelejaiks on oma lubaduse annud Osariigi senaator Donald W. Riegle (D) ja Kongressiliige William S. Broomfield (R).

Perenaise pilguga

TOIDUAINETE PIDEV HINNATÕUS

Kanadas tõusid toiduainete hinnad kahekordseks 1979. a., sel aastal 12%. See paneb perenaiste hinged kipitama ja need, kellede sissetulek on piiratud, kannatavad kõige enam.

MIS MAKSAB SÖÖK?

Valitsuse andmetel maksis märtsikuus neljaliikmelise perekonna ülevalpidamine $65,75 nädalas. See oli vaid söögiraha ilma muude majapidamisekuludeta. Miks toidu hind tõuseb, seda näitavad andmed töötlemise kuludest nagu töötasud, transport, energia, maksude pidev tõus, viljakaldused mujal maailmas, ja meie odav dollar. Kõik üldiselt teadaolevad nähted, millele meie võlgades siplev valitsus reageerib sellega, et tõstab kodanike tulumaksu. Lihtne võte, mis ei väja mõtlemist!

Kuna perenaine ei saa muuta poliitikat, siis „Nutritionists in the Health Department of Metro Toronto" teeb oma parima naiivsete ettepanekutega. Osta „Canada Standard" purgitoitu, on odavam kui „Canada Choice" või „Canada Fancy". Nende toitevääruses mingit vahet pole. Kallid purgitoidud on toidupoes sinu silmade kõrgusest kuni vööjooneni riiulitele asetautd. Odavad purgitoidud asuvad kas üleval kõrgel või all riiulitel.

Osta „No-Name Brand's" need pole kallis pakendis ja on 10—40% odavamad. Otsi üles „Discount" toidupoed, kus müüakse alla nimelishinda ja suurtes kogustes aedvilja, puuvilja, liha jne. Sealjuures aga arvestage, kas sõit sinna tasub end ära. Meenub, et keegi käis Stokholmis 50 klm. kauguselt suitsetatud kalu toomas, sest kalur müüs neid kilo peal 8 ööri odavamalt.

Tehke sööki kodus. Kanada rahvast sööb 35% restoranis, mis tõmbab taskust raha välja. Osta lihtsate toitude kokaraamat, kus on kiiresti valmistavate toitude retseptid sees „The Busy People's Naturally Nutritious Delicious Fast Food Book' by Elliot and Haight. Ära tee mõtlematuid oste toidutagavarades, mida sa oled hiljem sunnitud ära viskama. Külmetatud aedvili on hea talvel tarvitada, aga ilma kasteta, sest need annavad vaid tarbetuid kaloreid. Oma ostudollarist kasutame keskmiselt 15—60% liha ostmiseks s.t. proteiini saamiseks. Kallima liha toiteväärtus on sama, mis odavamal sordil.

Kasvatage oma tagaaias kõike võimalikku rohelist, juur- ja puuvilja ning marju kui on huvi ja olukord seda võimaldab.

Igasugust toidu ostmise informatsiooni võib saada Barbara Davis'elt, Public Health Branch, tel. 895-4511, 887-5843 või 478-4728. Toitlustus teadete tasuta broshüüre saate oma kohalikust „Public Health Branch" kontoreist, küsida „Shopping for Food and Nutrition". Ka sellistel asutustel peab tegevust võimaldama, kuigi vilunud perenaine selle üle naeru kihistab sest sellest pole mingit abi.

E.T.T.

Westholmlaste Koondis pidas peakoosoleku

Westholmlaste Koondis pidas 30. mail Torontos aasta-peakoosoleku, kuhu oli ilmunud peale Torontos elavate ka kaks koolivenda Montrealist ja üks Waterloost, Ont. Aruanded, eelarve ja tegevuskava kinnitati, juhatus valiti endises koosseisus tagasi: esimees — Endel Toiger, abiesimees — Enn Salurand, sekretär — Lembit Pihlberg, abisekretär — Uno Põld, laekur — Rünnar Konze, abilaekur — Rein Piiroja ja eriülesannetes juhatuseliige (kooli 75. a. juubelialbumi toimetamine — Uno Tamm. 1980/81 tegevusaasta liikmemaksuks määrati $5.00, eluaegne liikmemaks $50.00. Koosolekule järgnes omavaheline koosviibimine koolivennalikus vaimus, mis kestis varaste hommikutundideni.

Mõni päev varem oli ilmunud Westholmi gümn. ja Prantsuse lütseumi endiste õpilaste ühine ajakiri „Must-Valgel" nr. 2, koosolnutele jagati see välja, teised saavad posti teel. Hind $1.50, koondise liikmetele tasuta. Tellida toimetajalt L. Pihlbergilt, aadr.: 40 Glen Davis Crescent, Toronto, Ont., M4E 1X5.

Westholmi gümn. endiste õpilaste ja õpetajate ülemaailmne kokkutulek toimub Esto '80 raames Stokholmis pühapäeval, 6. juulil kell 5 p.l.

TÄNUAVALDUS

Tänan kõiki sõpru ja organisatsioone, kes mind mu sünnipäeval lillede ja kingitustega üle külvasid.

Tänan Peetri kogudust ruumide eest ja korp! Fidentia't üllatuse eest.

Suurim tänu mu Laulustuudiole ja Cantate Dominole, kes mulle toreda pidupäeva valmistasid.

Tänan Eesti Kunstide Keskust heasoovilikkuse eest ja mu eriline tänu kirjanik Arved Viirlaid'ile imekauni pühenduse eest.

HELMI BETLEM

NALJAD

Vestlevad kaks kirjanikku „DDR"-is. Üks jutustab:

„Kirjutasin uue raamatu."

„Mille üle?"

„Üks mehaanik Dresdenist õpib tundma sekretäri Leipzigist."

„Seega üks jutustus?"

„Nad armuvad ja abielluvad."

„Armastusromaan?"

„Nad teevad pulmareisi Veneetsiasse."

„Ah nii. Siis oled hakanud kirjutama muinasjutte."

☆

Härra Koobaste praalib seltskonnas:

„Mu soontes voolab prantsuse, inglise, hispaania ja itaalia verd."

Seepeale torkab keegi:

„Su ema pidi siis küll üks väga liiderlik naisterahvas olema."

☆

Äpardunud silmnäoga proua Kirveste maalikunstnikule:

„Härra meister. Tahaksin oma mehele kinkida sünnipäevaks endast loomuliku ja ilusa portree."

„Mis ajal peavad mõlemad pildid valmis olema?" küsib kunstnik.

KUHU MINNA?

☆ **Neljap., 12. juunil küüditamise mälestamise kontsert-aktus Brockton High School'i auditooriumis algusega kl. 8 õ.**

☆ **Esmasp., 16. juunil Rutt Tulvingu loeng „Originaal-trükis". Tartu College'is algusega kl. 7.30 õ.**

☆ **Kolmap., 18.—21. juuni „Tallinn Festival" Eesti Majas.**

☆ **Laup., 28. juunil „Suvehari 1980" Seedriorul. Vabaõhuetendus „Nipernaadi teelahkmel".**

Eesti Majas III korral üliõpilasseltside Põhjala, Liivika ja Raimla ühisruumes. Kõik Westholmlased on teretulnud, eel-registreerimist ei ole!

Westholmlaste Koondis